

ZASADY RACHUNKOWOŚCI OBOWIĄZUJĄCE W JEDNOSTCE BUDŻETOWEJ

Urząd Gminy w Siemysłu zobowiązany jest do przestrzegania zasad ustalonych w przepisach ustawy o rachunkowości z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o finansach publicznych. Ilekroć w niniejszym opracowaniu jest mowa o :

1. **JEDNOSTCE** – rozumie się przez to jednostkę budżetową, tj. Urząd Gminy w Siemysłu.
2. **BANKU** – rozumie się przez to jednostkę działającą na podstawie przepisów prawa bankowego,
3. **ZAKŁADZIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH** – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność ubezpieczeniową na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej,
4. **KIEROWNIKU JEDNOSTKI** – rozumie się przez to osobę, która zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, statutem, umową jest uprawniona do zarządzania jednostką,
5. **ORGANIE ZATWIERDZAJĄCYM** – rozumie się przez to organ, który zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, statutem, umową jest uprawniony do zatwierdzania sprawozdania finansowego jednostki,
6. **OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM** – rozumie się przez to okres, za który sporządza się sprawozdanie finansowe w trybie przewidzianym ustawą,
7. **ROKU OBROTOWYM** – rozumie się przez to rok kalendarzowy,
8. **DNIU BILANSOWYM** – rozumie się przez to dzień, na który jednostka sporządza sprawozdanie finansowe,
9. **AKTYWACH TRWAŁYCH** – rozumie się przez to aktywa jednostki, które zaliczane są do aktywów obrotowych o których mowa w pkt 10, zalicza się do nich: wartości niematerialne i prawne, środki trwałe w budowie (*dawne „inwestycje rozpoczęte”*), należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe,
10. **AKTYWACH OBROTOWYCH** – rozumie się przez to tę część aktywów jednostki, które w przypadku aktywów rzeczowych są przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy, do których zalicza się: zapasy, należności długoterminowe,
11. **ŚRODKACH TRWAŁYCH** – rozumie się przez to rzeczowe aktywa trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki,
12. **ŚRODKACH TRWAŁYCH W BUDOWIE** – (*dawniej inwestycje rozpoczęte*) rozumie się przez to zaliczane do aktywów trwałych – środki trwałe w okresie budowy, montażu,
13. **INWESTYCJACH** – rozumie się przez to aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych,
14. **ZOBOWIĄZANIACH** – rozumie się przez to wynikający z przyszłych zdarzeń obowiązek wykonywania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki,
15. **ZOBOWIĄZANIACH KRÓTKOTERMINOWYCH** – rozumie się przez to ogół

zobowiązań z tytułu dostaw i usług, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,

16. **INSTRUMENTACH BILANSOWYCH** - rozumie się przez to kontrakt, który powoduje powstanie aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego u drugiej ze stron,

17. **AKTYWACH FINANSOWYCH** - rozumie się przez to aktywa pieniężne, a także wynikające z kontraktu prawo do utrzymania aktów pieniężnych.

Ustalenia ogólne zasad (polityki) rachunkowości

Jednostka budżetowa – Urząd Gminy w Siemyślu zobowiązana jest do stosowania określonych ustawą o rachunkowości **zasad rachunkowości**, do których należą:

zasada memoriału

W księgach rachunkowych jednostki ujmuje się wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami, dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

zasada współmierności

Dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane są koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione.

zasada kontynuacji działalności

Przy stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości przyjmuje się założenie, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmnieszonej istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym. Ustalając zdolność jednostki do kontynuowania działalności, kierownik jednostki uwzględnia wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego.

zasada ciągłości

Przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy stosować w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych. W celu rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji jednostka może, ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, bez względu na datę podjęcia decyzji, zmienić dotychczas stosowane rozwiązania na inne, przewidziane ustawą. Zmiana dotychczas stosowanych rozwiązań wymaga również określenia w informacji dodatkowej do bilansu, wpływu tych zmian na sprawozdania finansowe wymagane innymi przepisami prawa, jeżeli zostały one sporządzone za okres, w którym powyższe rozwiązania uległy zmianie.

W przypadku takim należy w sprawozdaniu finansowym jednostki za rok obrotowy, w którym zamiany te nastąpiły, podać przyczyny takich zmian, określić liczbowy ich wpływ na wynik finansowy oraz zapewnić porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian.

zasada ostrożnej wyceny

Poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenia się stosując rzeczywiście poniesione na ich nabycie (wytworzenie) ceny (koszty), z zachowaniem zasady ostrożności.

W szczególności należy w tym celu w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, uwzględnić:

- zmniejszenia wartości użytkowej składników aktywów, w tym również dokonywane w postaci odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych,
- wyłącznie pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne,
- wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne,
- rezerwy na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

Zdarzenia te należy uwzględnić także wtedy, gdy zostaną one ujawnione między dniem bilansowym, a dniem w którym rzeczywiście następuje zamknięcie ksiąg rachunkowych.

zasada istotności

Jednostka w ramach przyjętych zasad (polityki) rachunkowości stosować może uproszczenia, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na realizację obowiązku określonego w u.o.r. Jednostka obowiązana jest stosować określone ustawą zasady rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Dokonując wyboru rozwiązań dopuszczonych ustawą i dostosowując je do potrzeb jednostki, należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności.

zasada indywidualnej wyceny

Wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych, co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.

zasada kosztu historycznego

Powyższa zasada oznacza stosowanie w jednostce do wyceny poszczególnych pozycji aktywów i pasywów rzeczywiście poniesionych na ich nabycie cen (kosztów). Prawidłowa ocena możliwa jest więc w oparciu o rzeczywiście dokonane wydatki, chyba że zaistnieje sytuacja ustawowego odstępstwa od tej zasady i dokonanie wyceny według wartości godziwej. W jednostce zasada ta będzie realizowana przez ujęcie w wyniku finansowym następujących sytuacji ekonomicznych:

1. zmniejszenie wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również dokonywanie odpisów amortyzacyjno – umorzeniowych,

2. pewnych pozostałych przychodów operacyjnych i zysków nadzwyczajnych, poniesionych pozostałych kosztów operacyjnych i strat nadzwyczajnych.

zasada przewagi treści ekonomicznej nad formą prawną

Zasada ta oznacza w jednostce, że zdarzenia w tym operacje gospodarcze, ujmują się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z treścią ekonomiczną. Istota tej zasady jest rzeczywistość gospodarcza, a nie forma prawna transakcji.

zasada kompletności

Zgodnie z tą zasadą w jednostce, w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzone będzie w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie.

Szczególne zasady rachunkowości

Jednostki budżetowej dotyczą:

- *dochodów i wydatków*, które będą ujmowane w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą;
- *wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków*, a w zakresie wydatków – także zaangażowanie środków;
- *odsetek od nieterminowych płatności*, które będą naliczane i ewidencjonowane nie później niż na koniec każdego kwartału;
- *ewidencji wykonania budżetu*;
- *ewidencji majątku trwałego* stanowiącego własność jednostki samorządu terytorialnego;
- *wyceny poszczególnych składników aktywów i pasywów*;
- *sporządzania sprawozdań finansowych*.

Uwagi do planu kont

1. Struktura kont we wszystkich jednostkach używających oprogramowania FK jest następująca:

xxx-xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx :3 znaki oznaczające konto syntetyczne i 17 znaków do budowy analityki do konta syntetycznego.

2. Analityka poszczególnych kont jest „ruchoma”, tzn. może posiadać różną długość, która jednak nie może przekraczać 17 znaków.

3. Skrót użyte w opracowaniu:

- B – konto bilansowe
- P – konto pozabilansowe
- R – konto rozrachunkowe
- N – konto niebędące kontem rozrachunkowym

-W – konto biorące udział w ustaleniu wyniku finansowego.

4. We wzorcu podano w pierwszej kolejności konto syntetyczne wraz z nazwą, a następnie budowę analityki do danego konta syntetycznego.

5. Konta obowiązujące od 28 lipca 2005 roku, które należy wprowadzić wraz z przeniesieniem sald kont dotychczasowych w terminie do 30 września 2005 roku – zaznaczono we wzorcu *kursywą*.

PLAN KONT DLA JEDNOSTKI BUDŻETOWEJ

ZESPÓŁ 0– MAJĄTEK TRWAŁY

Konto 011 – konto syntetyczne – B N

“Środki trwałe”

Służy do ewidencjonowania stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej tych środków, które są związane z wykonywaną działalnością jednostki. Umarzane stopniowo według stawek amortyzacyjnych ustalonych rozporządzeniem Ministra Finansów. Zgodnie z ustawą o rachunkowości do środków trwałych można zaliczyć majątek, którego wartość początkowa nie przekracza 3 500,-zł, ale okres używalności będzie dłuższy niż 1 rok. Takie środki trwałe umarżane też są stopniowo. Wyjątek stanowią urządzenia komputerowe, których okres używalności będzie dłuższy niż 1 rok.

Na stronie WN ujmuje się zwiększenia z tytułu przychodów.

Na stronie MA wszelkie zmniejszenia wartości początkowej.

Do konta 011 prowadzi się w Urzędzie Gminy ewidencję analityczną w module (programie) “Majątek Trwały”. Program ten zawiera szczegółową analitykę zgodnie z obowiązującymi przepisami m.in. według klasyfikacji środków trwałych i miejsca, w którym się znajdują. *Pozostałe jednostki organizacyjne prowadzą ewidencję w księgach inwentarzowych.* Struktura konta 011-xxx. W związku z tym analitykę do konta 011 prowadzi się dodając kolejny kod, tj.:

·011 000, 011 001, 011 002 ... - gdzie 00, 01, 02 itd. dokonuje podział środków na poszczególne grupy rodzajowe, tj. zgodnie z klasyfikacją rodzajową środków trwałych.

Na stronie WN ujmuje się w szczególności:

- przychody nowych lub używanych środków trwałych, (080)
- przychody środków trwałych nowo ujawnionych, (240)
- nieodpłatne przejęcie środków trwałych, (800)
- zwiększenie wartości początkowej dokonywane na skutku aktualizacji ich wyceny (800).

Na stronie MA ujmuje się w szczególności:

- wycofanie środków trwałych z używania wskutek likwidacji (071 wartość dotychczasowego umorzenia i 800 wartość nieumorzona),
- ujawnione niedobory środków trwałych, (240)
- zmniejszenia wartości środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny (800).

Konto 011 może wykazywać saldo WN, które oznacza stan środków trwałych w wartości

początkowej.

Konto 013 – konto syntetyczne – BN

“Pozostałe środki trwałe”

Wszystkie pozostałe środki trwałe podlegają umorzeniu w 100% ich wartości początkowej - jednorazowo w miesiącu oddania ich do użytkowania i nie są ujęte na koncie 011. Na tym koncie ujmuje się pozostałe środki trwałe, które podlegają ewidencji ilościowo-wartościowej wg miejsca użytkowania.

Na stronie WN ujmuje się zwiększenia wartości pozostałych środków trwałych.

Na stronie MA ujmuje się ich zmniejszenia.

Ewidencję analityczną Urząd Gminy prowadzi się w systemie komputerowym pod nazwą “Środki Trwałe” według ich rodzaju, natomiast odpisy amortyzacyjne ustala się i księguje w sposób uproszczony jednorazowo w pełnej ich wartości początkowej na koncie 072.

Pozostałe jednostki organizacyjne prowadzą ewidencję w księgach inwentarzowych.

Struktura konta – 013-xxx, gdzie xxx – trzy pierwsze cyfry analityki oznaczają miejsce użytkowania:

013-000 – Pozostałe środki trwałe - UG

013-001 – Pozostałe środki trwałe – OSP, Gospodarka Komunalna

013-002 – Pozostałe środki trwałe – Kluby i Biblioteki

013-003 - Pozostałe środki trwałe -

Na stronie WN ujmuje się w szczególności:

- środki trwałe przyjęte do użytkowania z zakupu (131) lub inwestycji, (080)
- nadwyżki środków trwałych w używaniu, (240)
- nieodpłatnie otrzymane środki trwałe – darowizny (760).

Na stronie MA ujmuje się w szczególności:

- wycofanie środków trwałych z używania na skutek likwidacji (072),
- ujawnione niedobory środków trwałych w użytkowaniu (240).

Konto 013 może wykazywać saldo WN, które wyraża wartość środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej.

Konto 014 – konto syntetyczne – BN

“Zbiory biblioteczne”

Konto 014 służy do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości zbiorów bibliotecznych szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek publicznych.

Na stronie WN ujmuje się zwiększenia a **na stronie MA** zmniejszenia stanu i wartości początkowej zbiorów bibliotecznych, z wyjątkiem umorzenia, które ujmuje się na koncie 072.

Na koncie 014 nie ujmuje się materiałów bibliotecznych, które są przeznaczone jako materiały pomocnicze do użytku pracowników, np. katalogi, instrukcje, wydawnictwa urzędowe i naukowe.

Na stronie WN ujmuje się w szczególności:

- przychód zbiorów bibliotecznych pochodzących z zakupu lub nieodpłatnie

otrzymanych,
·nadwyżki zbiorów bibliotecznych.

Na stronie MA ujmuje się w szczególności:

·rozchód zbiorów bibliotecznych na skutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania,
·niedobory zbiorów bibliotecznych.

Przychody i rozchody zbiorów bibliotecznych wycenia się według cen nabycia. Przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania lub nadwyżki wycenia się zgodnie z komisyjnym oszacowaniem ich wartości.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 014 powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych zbiorów bibliotecznych, z dalszym podziałem określonym w przepisach bibliotecznych oraz rozliczenie osób odpowiedzialnych a stan zbiorów bibliotecznych.

Szczegółową ewidencję ilościowo-wartościową księgozbiorów biblioteki prowadzą w sposób określony w innych przepisach szczegółowych (Instrukcja w sprawie zasad ewidencji materiałów bibliotecznych, ich wyceny i inwentaryzacji oraz odpisywania ubytków w tych materiałach – Dz.Urz.Ministra Kultury i Sztuki Nr 7, poz.34).

Ponadto prowadzi się tak zwane księgi ubytków, w których rejestruje się wszelkie rozchody księgozbioru. Wskazane jest prowadzenie odrębnych ksiąg inwentarzowych dla każdej wydzielonej jednostki organizacyjnej (filii).

Konto 014 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zbiorów bibliotecznych znajdujących się w jednostce.

Konto 015 – konto syntetyczne – B N

“Mienie zlikwidowanych przedsiębiorstw”

Konto służy do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości mienia przejętego przez organ założycielski lub nadzorujący po zlikwidowanym przedsiębiorstwie komunalnym lub innej jednostki organizacyjnej.

Na stronie WN ujmuje się zwiększenia wartości.

Na stronie MA ujmuje się ich zmniejszenia.

Ewidencję analityczną do konta 015 może stanowić bilans zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej wraz z załącznikami. Prowadzi się ją w systemie komputerowym pod nazwą “Majątek Trwały”.

Struktura konta 015-xxx, gdzie xxx – trzy pierwsze cyfry analityki oznaczają rodzaj przekazanego mienia i nazwę zlikwidowanego przedsiębiorstwa.

W związku z tym analitykę do konta 015 prowadzi się dodając kolejny kod, tj.:

·015 **000**, 015 **001**, 015 **002** ... - gdzie 00, 01, 02 itd. dokonuje podział środków na poszczególne grupy rodzajowe, tj. zgodnie z klasyfikacją rodzajową środków trwałych.

Na stronie WN ujmuje się w szczególności:

·przyjęcie przez organ założycielski lub nadzorujący mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa komunalnego lub innej jednostki organizacyjnej wg wartości wynikającej z bilansu likwidacyjnego, (855)

- zwiększenie wartości mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki o nadwyżkę wartości mienia przekazanego spółce lub innej jednostce ponad wartość bilansową mienia przekazanego lub sprzedanego innej jednostce, (855)
- przyjęcie mienia zwróconego przez spółkę lub inną jednostkę (226).

Na stronie MA ujmuje się w szczególności:

- przekazanie mienia pozostałego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie lub innej jednostce, spółce do odpłatnego korzystania w wartości wynikającej z umowy ze spółką ale jeszcze niespłaconego, (226)
- zmniejszenie wartości mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub jednostki o różnicę między wyceną mienia przekazanego spółce, a jego wartością bilansową, (855)
- likwidacja mienia przeprowadzona przez organ założycielski lub nadzorujący, (855)
- wartość mienia przekazanego spółkom jako udziału lub przekazanego nieodpłatnie innym jednostkom (855).

Konto 015 może wykazywać saldo WN, które oznacza stan mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej według wartości wynikającej z bilansu tego przedsiębiorstwa lub jednostki będącego w dyspozycji organu założycielskiego lub nadzorującego, a nieprzekazanego spółkom, innym jednostkom organizacyjnym lub nie przejętego na własne potrzeby, albo też zagospodarowanego w inny sposób.

Konto 020 – konto syntetyczne – BN

“Wartości niematerialne i prawne”

Służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości nie materialnych i prawnych. W jednostce ewidencjonuje się na tym koncie licencje na programy komputerowe. Analitykę do konta 020 prowadzi się dodając kod, tj.:

- 020 000: wartości nie materialne i prawne umarżane jednorazowo 100%
- 020 001: wartości nie materialne i prawne umarżane stopniowo, itp.

Na stronie WN ujmuje się wszelkie zwiększenia wartości niematerialnych i prawnych, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 071 i 072.

Na stronie MA ujmuje się wszystkie zmniejszenia wartości niematerialnych i prawnych.

Przyjmuje się, że wartości niematerialne i prawne, których koszt zakupu **nie przekracza** kwoty **3500 zł** – są finansowane z wydatków bieżących jednostki i umarżane w 100%. Natomiast wartości niematerialne i prawne, których koszt zakupu **przekracza** kwotę **3500 zł** – są umarżane stopniowo zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wówczas ewidencja analityczna w Urzędzie Gminy do konta 020 prowadzona jest systemem komputerowym “Majątek Trwały” i umożliwia podział ich według tytułów oraz należyte obliczanie wartości amortyzacji i umorzenia. *Pozostałe jednostki organizacyjne prowadzą ewidencję w księgach inwentarzowych.* **Konto 020 może wykazywać saldo WN**, które oznacza wartość początkową będących na stanie wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 030 – konto syntetyczne – BN

„Długoterminowe aktywa finansowe”

Konto prowadzone jest według poszczególnych tytułów wartości składników finansowego majątku.

030-001 – Udział w kapitale spółki

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o rachunkowości przez aktywa finansowe rozumie się aktywa pieniężne, instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki, a także wynikające z kontraktu prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach.

Instrumentami kapitałowymi są kontrakty, umowy, z których wynika prawo do majątku jednostki, pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wszystkich wierzycieli, a także zobowiązanie się jednostki do wyemitowania lub dostarczenia własnych instrumentów kapitałowych, np. udziałów lub opcji na akcje własne.

Na stronie WN ujmuje się zwiększenia wartości.

Na stronie MA ujmuje się ich zmniejszenia.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 030 powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według tytułów.

Na stronie WN ujmuje się w szczególności:

- zakup długoterminowych papierów wartościowych w cenie nabycia, (101,130,240)
- podwyższenie wartości udziałów i papierów wartościowych, (750)
- udzielenie pożyczki długoterminowej, (101,131)
- przypisane odsetki od udzielonych pożyczek (750).

Na stronie MA ujmuje się w szczególności:

- sprzedaż udziałów i długoterminowych papierów wartościowych (wg ceny ewidencyjnej skorygowanej o trwałą utratę wartości), (750)
- obniżenie wartości papierów wartościowych na skutek trwałej utraty wartości, (750)
- spłaty pożyczek długoterminowych, (101, 131)
- odpisanie nieściągalnych pożyczek (760).

Konto 071 – konto syntetyczne – B N

“Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”

Służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej z tytułu umorzenia podstawowych środków trwałych i podstawowych wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają stopniowemu umorzeniu według stawek amortyzacyjnych określonych w załączniku do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U.z 2000r. Nr 54, poz. 654 z późn. zm.), albo stawek określonych przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Umorzenie podstawowych środków trwałych nalicza się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym następuje zrównanie wysokości umorzenia z ich wartością początkową lub w którym środki trwałe postawiono w stan likwidacji, sprzedano, przekazano nieodpłatnie lub stwierdzono niedobór. **Od ujawnionych podstawowych**

środków trwałych, nieobjętych uprzednio ewidencją, umorzenie nalicza się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym środki trwałe zostały wprowadzone do ewidencji. Od **ulepszonych lub używanych środków trwałych** (zakupionych jako używane lub otrzymanych jako dary od poprzedniego użytkownika), wprowadzonych po raz pierwszy do ewidencji w danej jednostce oraz od przyjętych do używania ulepszeń w obcych środkach trwałych, umorzenie może być naliczone według indywidualnie ustalonej stawki. W przypadku decyzji zarządu samorządu terytorialnego ustalającej, że przejęte od innej jednostki środki trwałe należy ująć w ewidencji w ich dotychczasowej wartości początkowej występującej w jednostce poprzedniej wykonującej uprawnienia właścicielskie, do ewidencji wprowadza się też dotychczasowe umorzenie i nadal stosuje te same stawki amortyzacyjne, które były stosowane w poprzedniej jednostce. Przy aktualizacji wartości początkowej podstawowych środków trwałych aktualizacji podlega też wartość dotychczasowego umorzenia poszczególnych środków trwałych, przy zastosowaniu tych samych wskaźników przeliczeniowych. Proporcje pomiędzy umorzeniem, a wartością początkową po aktualizacji muszą być takie same, jakie były przed aktualizacją. W jednostce przyjęto **metodę liniową rocznego umorzenia**. Umorzenie księgowane na koncie 071 nalicza się do wszystkich środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011

z wyjątkiem:

- gruntów,
- wartości niematerialnych i prawnych, ujętych na koncie 020 (o terminie użytkowania krótszym niż 1 rok i wartości poniżej 3500 zł).

Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem Wn 401, Ma 071, a równocześnie taką samą kwotą księguje się jako **pokrycie kosztów** amortyzacji Wn 800 Ma 761.

Analitykę do konta 071 prowadzi się na takich samych zasadach, jak do kont 011, 020 - z tym, że:

- 071 0... dotyczy umorzenia środków trwałych,
- 071 009 dotyczy umorzenia wartości niematerialnych i prawnych.

Na stronie MA konta 071 ujmuje się zwiększenia - konto przeciwstawne 800, a *na stronie WN* zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych; bieżące naliczenia umorzenia środków trwałych. **Konto 071 może wykazywać saldo MA**, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Saldo konta 071 koryguje wartość początkową środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 i wartości niematerialnych i prawnych (konto 020) - umarzanych stopniowo zmniejszając stopniowo fundusz jednostki.

Konto 072 – konto syntetyczne – BN

“Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”

Służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do użytkowania. Umorzenie księgowe jest w korespondencji z kontem 400. Zakup tych składników finansuje się ze składników na wydatki bieżące.

Na stronie MA konta 072 ujmuje się zwiększenia, a *na stronie WN* zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Analitykę do konta 072 prowadzi się dodając kod, tj.:

- 072 **000** umorzenie pozostałych środków trwałych (zgodnie z kontem 013),
- 072**001** umorzenie zbiorów bibliotecznych,
- 072 **002** umorzenie wartości niematerialnych i prawnych-umarzane jednorazowo 100%

Na stronie Wn konta 072 ujmuje się wyksięgowanie dotychczasowego umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zlikwidowanych z powodu:

- likwidacji, sprzedaży (013, 020),
- nieodpłatnego przekazania (013, 020),
- niedoboru lub szkody (240).

Na stronie Ma konta 072 ujmuje się umorzenie naliczone w wyniku:

- wydania do użytkowania (400),
- otrzymanych jako pierwsze wyposażenie (800),
- od otrzymanych darów i ujawnionych nadwyżek (400).

Zgodnie z §5 ust.3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001r. jednorazowo umarza się w drodze spisania w koszty w miesiącu przyjęcia do używania:

a) meble i dywany

b) pozostałe środki trwałe (wyposażenie) oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości w momencie oddania do używania.

Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania. Saldo konta 072 musi równać się sumie sald kont 013, 014 i konta 020, na którym ewidencjonuje się licencje programów komputerowych o używalności do 1 roku.

Konto 080 – konto syntetyczne – BN

“Inwestycje”

Służy do ewidencji kosztów inwestycji rozpoczętych oraz rozliczenia kosztów inwestycji na uzyskane efekty. Do inwestycji zalicza się koszty poniesione na wytworzenie, nabycie, montaż własnych nowych środków trwałych lub w związku z ulepszeniem już istniejących środków trwałych związanych z dostosowaniem ich do potrzeb jednostki. Na koncie **080** ewidencjonuje się ogół kosztów dotyczących realizowanych inwestycji poniesionych przez jednostkę na mające powstać nowe podstawowe środki trwałe lub zwiększające wartość już istniejących podstawowych środków trwałych oraz nowe pozostałe środki trwałe stanowiące pierwsze wyposażenie nowych obiektów. Na koncie **080** można księgować również rozliczenie kosztów dotyczących zakupu gotowych środków trwałych. Koszty inwestycji obejmują wartość (w cenie nabycia) wszystkich zużytych do wytworzenia rzeczowych składników i wykonanych robót i usług obcych, wartość świadczeń własnych, wartość świadczeń nieodpłatnych oraz inne koszty dające się zaliczyć do wartości wytworzonych przedmiotów aktywów trwałych, w tym również:

1. niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług dotyczący inwestycji

- rozpoczętych,
- 2.naliczone za czas trwania inwestycji różnice kursowe od zaciągniętych przez inwestora zobowiązań służących sfinansowaniu zakupu lub budowy środków trwałych,
- 3.opłaty (np. notarialne, sądowe),
- 4.odszkodowania dla osób fizycznych i jednostki gospodarczej związane z wykonywana budową.

Do kosztów wytworzenia podstawowych środków trwałych, a więc i do kosztów inwestycji, nie zalicza się kosztów ogólnego zarządu jednostki, kosztów przetargów, ogłoszeń i innych występujących przed udzieleniem zamówień związanych z inwestycjami.

Do inwestycji zalicza się w szczególności koszty:

- 1.dokumentacji projektowej,
- 2.poniesione na nabycie gruntu,
- 3.przygotowanie terenu pod budowę,
4. badań geologicznych, geofizycznych oraz pomiarów geodezyjnych,
5. budowy i prób montażowych jeżeli koszty tych czynności nie są uwzględniane w cenie robót inwestycyjnych,
- 6.sprzątania przed oddaniem do użytkowania,
- 7.opłat z tytułu użytkowania gruntów w okresie budowy,
- 8.założenia stref ochronnych i zieleni,
- 9.odszkodowania za dostarczenie obiektów zastępczych,
- 10.transportu, załadunku, wyładunku i montażu,
11. poniesione w obcych środkach trwałych,
- 12.ulepszenia już istniejących środków trwałych,
13. nadzoru autorskiego, inwestorskiego,
- 14.ubezpieczeń majątkowych budowanych środków trwałych,
- 15.wyposażenia oraz nabycia wartości niematerialnych i prawnych,
- 16.cła i inne opłaty oraz niepodlegający odliczeniu lub zwrotowi podatek od towarów i usług (VAT) dotyczących inwestycji,
17. inne koszty związane z inwestycją.

Koszty inwestycji zmniejszają uzyskane od wykonawcy kary umowne. Konto 080 obciąża się wszelkimi kosztami i stratami powstającymi od rozpoczęcia inwestycji aż do czasu jej zakończenia, a ponad to kosztami robót uzupełniających wykonywanych już po przyjęciu całego zadania inwestycyjnego do eksploatacji. Dodatkowe koszty i zwroty (**zmniejszenia**) kosztów inwestycji ujawnione po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji księguje się i rozlicza jak koszty poniesione w okresie realizacji inwestycji, a następnie koryguje o nie wartość początkową poprzednio przyjętych składników, które powstały w wyniku tej inwestycji. **Analitykę** do konta 080 prowadzi się podając dział, rozdział, paragraf, oraz kolejne numery oznaczają kolejne zadanie.

- 080 – **400400026050-1**
- 080 – **02** koszt inwestycji zadania nr 2,
- itd. ewidencjonując w ten sposób każdą inwestycje oddzielnie.

Po stronie Wn konta 080 ujmuje się w szczególności: **poniesione koszty na inwestycje (131, 201) także zakup gotowych środków trwałych np.:**

- 1.koszty związane ze wznoszeniem budynków i budowli, a także ich sprzątniem

- poprzedzającym oddanie do użytkowania,
- 2.koszty zakupu gruntów i przygotowania terenu pod budowę,
- 3.koszty związane z nabyciem lub wytworzeniem w ramach własnej działalności maszyn, urządzeń oraz innych przedmiotów przekazanych do montażu lub jeszcze nieoddanych do użytkowania z powodu nie ukończenia budowy obiektu, w którym będą używane,
- 4.koszty ulepszenia już używanego własnego środka trwałego (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji), które zwiększają dotychczasową wartość początkową danego środka trwałego,
- 5.koszty ulepszenia obcych obiektów:

- straty inwestycyjne,
- rozliczenie nadwyżki zysków inwestycyjnych nad stratami inwestycyjnymi,
- nieodpłatne przyjęcie inwestycji (środków trwałych w budowie).

Ponadto można ujmować wartość zakupionych środków transportu oraz maszyn i urządzeń niewymagających montażu.

Po stronie Ma konta 080 księguje się w szczególności:

wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych (011, 013, 020) np.:

- 1.wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych w postaci przyjętych do użytkowania środków trwałych oraz sfinansowanych ze środków na inwestycje wartości niematerialnych i prawnych,
2. zyski nadzwyczajne,
- 3.rozliczenie nakładów bez efektów,
4. rozliczanie nadwyżki strat nad zyskami inwestycyjnymi,
- 5.rozchód sprzedanych środków trwałych w budowie,
6. rozchód nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie.

Koszty inwestycji, które nie dały efektu gospodarczego podlegają odpisaniu nie później niż do końca roku obrotowego, w którym ustalono, że inwestycja nie dała efektu lub, że odstąpiono od jej kontynuowania na podstawie decyzji kompetentnych organów. Rozliczenie zakończonej inwestycji ujmuje się w korespondencji z kontem 800. Konto obciąża się również wszelkimi stratami nadzwyczajnymi powstającymi w okresie między rozpoczęciem a zakończeniem inwestycji, a uznaje uzyskanymi w tym czasie zyskami nadzwyczajnymi.

Inwestycje jednostki finansowane są bezpośrednio z rachunku bieżącego, tj.

konta 131, ze środków planowanych we właściwych paragrafach na majątkowe wydatki budżetowe, a ponadto mogą być dofinansowane z sum otrzymanych od innych jednostek organizacyjnych.

Ewidencja szczegółowa do konta 080 powinna być prowadzona dla poszczególnych zadań inwestycyjnych w sposób:

- 1.zapewniający co najmniej ustalenie kosztów nabycia lub wytworzenia z podziałem na poszczególne rodzaje efektów inwestycyjnych (obiekty),
2. umożliwiający ustalenie źródeł finansowania inwestycji i wielkości zaangażowania środków, w tym otrzymanych od innych jednostek organizacyjnych,
3. umożliwiający wycenę poszczególnych obiektów środków trwałych oraz tytułów wartości niematerialnych i prawnych.

Oddzielnie należy w ewidencji ująć straty i zyski nadzwyczajne powstałe w związku

z realizacją inwestycji, gdyż ich saldo po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji przenosi się na konto funduszu jednostki (800).

Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza koszty środków trwałych w budowie.

ZESPÓŁ 1 – ŚRODKI PIENIĘŻNE I RACHUNKI BANKOWE

Konta zespołu 1 służą do ewidencji:

- aktywów pieniężnych mających postać krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz przechowywanych w kasach i ulokowanych na rachunkach bankowych,
- aktywów pieniężnych mających postać czeków, weksli obcych i innych krótkoterminowych aktywów finansowych.

Na kontach tego zespołu ewidencjonuje się:

1. krajowe i zagraniczne środki pieniężne lokowane na rachunkach bankowych – konto 130, 131, 135, 138, 139,
2. krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu – konto 140,
3. wszelkie inne krajowe i zagraniczne aktywa pieniężne, a w szczególności weksle i чеки obce oraz sumy pieniężne w drodze – konto 140.

Zadaniem kont zespołu 1 jest wykazanie:

- o obrotów oraz stanów środków na wszystkich rachunkach bankowych (w tym również lokat terminowych),
- o obrotów i stanów krótkoterminowych papierów wartościowych oraz sum pieniężnych w drodze.

Krajowe aktywa pieniężne w obrocie krajowym mogą być przeprowadzane zarówno w formie gotówkowej, jak i bezgotówkowej, w zależności od ustaleń wynikających z przepisów lub umów zainteresowanych stron.

Rozliczenia bezgotówkowe przeprowadzane są w formie:

- o polecenia przelewu,
- o czeku rozrachunkowego, który może występować w dwóch odmianach; czeku rozrachunkowego niepotwierdzonego lub potwierdzonego do określonej kwoty,
- o akredytywy.

Rozrachunki bezgotówkowe przeprowadzane są za pośrednictwem banku, w którym prowadzone są rachunki bankowe i kontrahentów.

Środki pieniężne jednostki gromadzone są na rachunkach bankowych wskazanych w ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych.

Bankową obsługę budżetu jednostki wykonuje bank wybrany przez organ stanowiący naszej jednostki w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych (art. 134 ustawy o finansach publicznych).

Ze względów techniczno - organizacyjnych w zakresie kontroli wykonania planów finansowych Urząd Gminy wyodrębnił poza rachunkiem bieżącym, rachunki bankowe pomocnicze, szczególnie dla dokonania wydatków i dochodów.

Dokumentację obrotów na rachunkach bankowych stanowią wyciągi bankowe oraz załączone do nich dowody obciążeniowe i uznaniowe, w szczególności : polecenie przelewu, odcinki czeków, noty memoriałowe i bankowe dowody wpłaty.

Zapisy księgowy w jednostce muszą być zgodne z wyciągiem bankowym, a więc należy ująć w ewidencji operacje, które wynikają z omyłek lub błędów banku, księgując je na odpowiednim rachunku bankowym w korespondencji z kontem 240 "Pozostałe rozrachunki".

Inwentaryzację środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych przeprowadza się na ostatni dzień każdego roku obrotowego drogą pisemnego potwierdzenia zgodności stanów wykazanych w księgach ze stanami wykazanymi przez banki.

Konto 131 – konto syntetyczne – B N

“Rachunek bieżący jednostki budżetowej Wydatki”

Służy do ewidencji stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków budżetowych objętych planem finansowym. Urząd Gminy posiada dwa konta bankowe, wobec tego ewidencjonuje tu swoje wydatki. Istotna jest zasada ewidencji księgowej wydatków budżetowych: *po stronie Ma zapisem ze znakiem minus zwrot wydatków, zapisem czarnym zrealizowane wydatki budżetowe.*

Na koncie 131 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do zapisów z tytułu zwrotu nadpłat, korekty niewłaściwych wydatków wprowadza się dodatkowy zapis techniczny ujemny po obu stronach konta.

Ewidencja analityczna do konta 131 polega na wprowadzeniu podziałek klasyfikacji budżetowej – dział, rozdział, paragraf.

Wydatkiem budżetowym jest każda kwota pobrana z rachunku bieżącego jednostki budżetowej niezależnie od jej przeznaczenia. Przy dokonywaniu wydatków budżetowych obowiązują zasady wskazane w art. 92, 92a i 93 oraz 129 ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 155, poz. 1014 z późn. zm.) oraz ustalenia zawarte w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000r. (opublikowanych w Dz. U. Nr 122 poz.1333 i 1335 z późn. zm.).

Na rachunek bieżący – konto wydatków jednostki budżetowej:

- *przyjmowane są:*

- 1) środki pieniężne przekazane przez dysponentów wyższego stopnia, które są przeznaczone na pokrycie wydatków budżetowych danej jednostki,
- 2) wpływy z tytułu zwrotu wydatków dokonane w tym samym roku, w którym poniesiono wydatki (np. zwroty zaliczek oraz nadpłat lub wydatków zastępczo poniesionych za inne jednostki lub osoby fizyczne i zwroty dotacji przekazanych w danym roku), **z wyjątkiem zwrotów wydatków z lat ubiegłych, które kwalifikują się do dochodów budżetowych.**

Z rachunku bieżącego – konta wydatków jednostki budżetowej:

- *dokonywane są:*

- 1) wydatki na finansowanie własnej działalności bieżącej i inwestycyjnej,
- 2) przelewy z tytułu zwrotu dysponentom wyższego stopnia środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych danego roku, a niewykorzystanych do końca tego roku.

Księgowanie wydatków:

Wn 201, 400 – Ma 131

Ewidencja analityczna wydatków polega na wprowadzeniu następujących kodów, tj.: dział, rozdział, paragraf np. 131 750 75023 4300 - co oznacza wydatki działu: „Administracja Publiczna”, rozdziału: „Urzędy Gmin”, paragraf: „zakup usług pozostałych”.

Po stronie WN konta 131 ujmuje się wpływy środków budżetowych:

1. otrzymanych na realizację wydatków, zgodnie z planem finansowym

w korespondencji z kontem 223,

Po stronie MA konta 131 ujmuje się:

1. zrealizowane na podstawie planów finansowych wydatki budżetowe i środki przekazane do innych banków na pokrycie akredytywy budżetowej,
2. zwroty niewykorzystanych środków na wydatki urzędu samorządu terytorialnego,

W związku z wyodrębnionym rachunkiem bieżącym w banku na koncie 131 dokonuje się zapisów według wyciągów bankowych, a więc musi zachodzić pełna zgodność zapisów między księgowością jednostki a księgowością banku.

Na wyodrębnionym rachunku bieżącym, konto 131 może wykazywać saldo Wn, które obrazuje stan środków budżetowych znajdujących się na rachunku bieżącym jednostki budżetowej oraz stan środków budżetowych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do końca roku. **Analityczna ewidencja** zrealizowanych wydatków budżetowych prowadzona do konta 131 musi uwzględniać podziałki klasyfikacji budżetowej oraz wymogi sprawozdawczości ustalone dla jednostek budżetowych. Saldo konta 131 w zakresie zrealizowanych wydatków podlega przeksięgowaniu na podstawie sprawozdania budżetowego na stronę Ma konta 800.

Struktura konta 131:

131-000 – konto pomocnicze: „Dotacja na wydatki z Organu (oraz w Urzędzie Gminy)

131-001 – subkonto pomocnicze: „Wydatki do wyjaśnienia”

131 XXXYYYYZZZZAADDZ, gdzie:

- 3 znaki **XXX** – symbol działu klasyfikacji budżetowej,
- 5 znaków **YYYYY** – symbol rozdziału klasyfikacji budżetowej
- 4 znaków **ZZZZ** – symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej
- 2 znaki **AA** – oznaczenie analityki, gdzie:

00 – oznacza wydatki

- 2 znaki **DD** – symbol dysponenta zgodny ze słownikiem dysponentów lub 00 dla budżetów założonych bez dysponenta,

- 1 znak **Z** – oznaczenie zadania,

gdzie:

- 1** – zadanie własne Gminy
- 2** – zadanie zlecone Gminy
- 3** – zadanie powierzone

Saldo konta 131 ulega likwidacji przez księgowanie przelewu:

1. środków budżetowych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223,

Konto 130 – konto syntetyczne – B N

“Rachunki bieżące jednostek budżetowych - DOCHODY”

Konto służy do ewidencji stanu środków budżetowych oraz obrotów na rachunku bankowym jednostki budżetowej z tytułu dochodów objętych planem finansowym.

Po stronie *Wn konta 130* ujmuje się wpływy środków budżetowych:

1. z tytułu zrealizowanych przez jednostkę budżetową dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych), w korespondencji z kontem 221 lub innym właściwym kontem,
2. okresowe przelewy dochodów budżetowych do budżetu, w korespondencji z kontem 222.

Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny.

Konto 130 może służyć do ewidencji dochodów bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu.

Struktura 130:

130-000 – subkonto pomocnicze dla ewidencji środków otrzymanych dochodów Urzędu Gminy

130-999 – subkonto pomocnicze dla ewidencji syntetycznej wpłat podatków i opłat lokalnych, dla których prowadzona jest analityka przypisów wymiaru podatków i opłat lokalnych; ewidencja prowadzona jest w przypadku:

-wpłat dokonywanych na rachunek bankowy – dochody,

130 XXXYYYYYZZZZAADDZ, gdzie:

- 3 znaki XXX – symbol działu klasyfikacji budżetowej,
 - 5 znaków YYYYYY – symbol rozdziału klasyfikacji budżetowej,
 - 4 znaki ZZZZ – symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej,
 - 2 znaki AA – oznaczenie analityki
 - 2 znaki DD – symbol dysponenta zgody ze słownikiem dysponentów lub 00 dla budżetów założonych bez dysponenta.
- 1 znak **Z** – oznacza zadania, gdzie :

- 1** – zadanie własne Gminy
- 2** – zadanie zlecone Gminy
- 3** – zadanie powierzone

Przykład: 130 75675616034000001 tj.:

„Dochody własne z tytułu podatku od środków transportowych od osób fizycznych”.

W celach sprawozdawczych i konieczności wyodrębnienia należności i rzeczywistych przychodów środków, ewidencja szczegółowa do konta 130 powinna zapewnić szczegółowość rozrachunków z poszczególnymi dłużnikami jest to wyodrębnione w „Systemie Podatkowym”.

Saldo konta 130 w zakresie zrealizowanych dochodów podlega okresowemu przeksięgowaniu na podstawie sprawozdań budżetowych na stronę **Wn** konta 800.

Konto 132 – konto syntetyczne – B N

“Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych”

Służy do ewidencji środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych dochodów własnych utworzonych uchwałą organu stanowiącego.

Po stronie WN ujmuje się wpływy środków na rachunek bankowy pobranych tytułem dochodów własnych, a **po stronie MA** ujmuje się wypłaty środków z rachunku bankowego na realizację wydatków finansowanych dochodami własnymi jednostki budżetowej. Ewidencja szczegółowa do konta 132 powinna zapewniać podział środków według rachunków bankowych oraz według pozycji klasyfikacyjnych planu finansowego każdego tytułu dochodów własnych.

Konto 132 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych dochodów własnych.

Konto 135 – konto syntetyczne – B N

“Rachunek środków funduszu specjalnego przeznaczenia”

Służy do ewidencji środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, którym dysponuje jednostka oraz Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska. Obowiązek przechowywania na wyodrębnionych rachunkach bankowych środków:

- zakładowych funduszy świadczeń socjalnych wynika z ustaleń zawartych w art. 12 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 1996r. Nr 70, poz. 335 z późn. zm.);

- gminnego funduszu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska(Dz.U.Nr 62, poz. 627 z późn.zm.).

Gospodarkę finansową funduszu prowadzi się na podstawie ustaleń zawartych w corocznych planach.

Po stronie WN ujmuje się wpływy środków na rachunek bankowy uzyskanych przychodów i odpisów środków budżetowych.

Po stronie MA ujmuje się wypłaty środków z rachunku bankowego – konto przeciwstawne 851 lub 853. Analitykę do konta 135 prowadzi się poprzez dodanie do członu kolejnego numeru dotyczącego działalności jednostki. Ewidencja szczegółowa umożliwia ustalenie obrotów i stanu środków funduszu. Konto 135 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bankowym funduszu.

Konto 137 – konto syntetyczne – B N

“Rachunki środków funduszy pomocowych”

Służy do ewidencji środków ewidencji środków pieniężnych otrzymanych w ramach realizacji zadań z funduszy pomocowych, w zakresie których umowa lub przepis określają konieczność wydzielenia środków pomocowych na odrębnym rachunku bankowym.

Po stronie WN ujmuje się wpływy środków na rachunek w korespondencji z kontem 227.

Po stronie MA ujmuje się wypłaty środków z rachunku .

Środki dot. Wydatków Unii Europejskiej w jednostce musimy ująć w jej planie finansowym. Ewidencja szczegółowa do konta 136 powinna umożliwić ustalenie stanu środków każdego wyodrębnionego funduszu pomocowego, z ewentualnym dalszym podziałem wpływów

i wydatków oraz stanu środków według zasad wynikających dla danego funduszu pomocowego. Konto 136 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pochodzących z funduszy pomocowych na rachunkach bankowych.

Konto 138 – konto syntetyczne – B N

“Rachunki środków na prefinansowanie”

Służy do ewidencji środków ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na wyodrębnionych rachunkach bankowych otwartych na potrzeby operacji finansowych dotyczących prefinansowania w ramach pożyczek zaciągniętych z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących budżetu Unii Europejskiej. Na koncie 138 ujmuje się operacje dotyczące w szczególności:

1. wpływu pożyczek zaciągniętych z budżetu państwa,
2. wykorzystania pożyczek,
3. zwrotu pożyczek.

Na koncie 138 dokonuje się księgowania wyłącznie na podstawie dowodów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów konta 138 między księgowością jednostki a księgowością banku.

Po stronie WN ujmuje się wpływy zaciągniętych pożyczek oraz środki przeznaczone na ich spłatę.

Po stronie MA ujmuje się wypłaty na cele określone w umowie pożyczki oraz zwroty pożyczek.

Ewidencja szczegółowa do konta 138 powinna zapewnić podział środków według rachunków bankowych oraz sposobu ich wykorzystania. Konto 138 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na wydzielonych rachunkach bankowych pożyczek na prefinansowanie.

Konto 139 – konto syntetyczne – BN

“Inne rachunki bankowe”

Służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych, innych niż bieżące (130, 131) i rachunki specjalnego przeznaczenia (135). W Urzędzie Gminy na koncie 139 prowadzi się następującą ewidencję:

- obrotów sum depozytowych:

Sumy depozytowe – to obce środki pieniężne przechowywane przez jednostkę budżetową przez okres określony przepisami lub umowami. Obejmują one w szczególności kaucje, wadła oraz sumy stanowiące przedmiot sporu, otrzymane w związku z postępowaniem sądowym lub administracyjnym. Oprocentowanie sum depozytowych oraz sum na zlecenie, stanowiących własność osób fizycznych, prawnych i innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, powiększa ich wartość, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej (np. w odniesieniu do depozytów związanych z postępowaniem sądowym).;

- wadła, czynsze za lokale mieszkalne, udziały członkowskie, lokaty terminowe nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bankowym,

- środki specjalne – ewidencja do 28.02.2005r.
- Na **koncie** 139 dokonuje się księgowania wyłącznie na podstawie dowodów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów konta 139 z zapisami bankowymi.

Po stronie WN konta 139 ujmuje się wpływy środków pieniężnych w korespondencji z kontem 241 sum depozytowych.

Po stronie MA konta 139 ujmuje się wypłaty środków pieniężnych dokonane z wydzielonego rachunku bankowego w korespondencji z kontem 241, 242, itp.

Do **konta 139** należy prowadzić szczegółową ewidencję z podziałem na tytuły wyodrębnienia, a także według kontrahentów i należnych im odsetek od wypłaconych sum.

Konto 139 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych znajdujących się na innych rachunkach bankowych.

Konto 140 – konto syntetyczne – B N

“Krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne”

Służy do ewidencjonowania środków pieniężnych w drodze, a w szczególności środki pieniężne znajdujące się między kasą jednostki, a jej rachunkiem bankowym (których wartość jest wyrażona w walucie polskiej).

Struktura konta 140-xx

gdzie xx – dwucyfrowy kod oznaczający rodzaj środków zgodnie z poniższym wzorem:

140-01 - Środki pieniężne w drodze na i z rachunków bankowych

Ponadto wyodrębnia się w analityce konto z symbolem: 007, które dotyczy „kosztów komorniczych do rozliczenia” – ewidencja prowadzona do 31.05.2005r. w jednostce urząd gminy. Od 1.06.2005r. ewidencję przenosi się do „organu”.

Po stronie WN ujmuje się zwiększenia środków pieniężnych w drodze .

Po stronie MA ujmuje się zmniejszenia środków pieniężnych w drodze.

Ewidencja szczegółowa do konta 140 powinna umożliwić ustalenie:

1. wyrażonego w walucie polskiej stanu poszczególnych krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych,
2. wartości krótkoterminowych papierów wartościowych i innych środków pieniężnych powierzonych poszczególnym osobom za nie odpowiedzialnym.

Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan sum pieniężnych w drodze.

ZESPÓŁ 2 – ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

Konta **zespołu 2** służą do ewidencji wszelkich krajowych i zagranicznych **rozrachunków oraz roszczeń**, a także do ewidencji **rozliczeń**. Na kontach tego zespołu ujmuje się rozrachunki i roszczenia krajowe i zagraniczne, powstające ze wszystkich tytułów, niezależnie od rodzaju działalności, której dotyczą, i źródeł, z których są finansowane.

Rozrachunki to należności i zobowiązania bezsporne, których tytuły i kwoty uznają zarówno wierzyciele, jak i dłużnicy. **Roszczenia** to należności kwestionowane przez kontrahentów, które w przypadku dochodzenia ich drogą sądową stają się roszczeniami spornymi w dniu wniesienia pozwu do sądu. **Rozrachunki i roszczenia** ujmuje się w ewidencji księgowej od dnia ich powstania do dnia ich wygaśnięcia na skutek spłacenia, oddalenia w postępowaniu spornym lub egzekucyjnym, umorzenia lub odpisania na skutek przedawnienia albo odpisania jako nieistotnych należności. Na kontach tego zespołu ewidencjonuje się także różnego rodzaju rozliczenia, które powstają w związku z grupowaniem lub wyjaśnieniem określonych kwot, np. rozliczenia niedoborów i szkód, także rozliczenia zrealizowanych dochodów budżetowych i środków otrzymanych na wydatki budżetowe zarówno danego roku, jak i na niewygasające wydatki roku ubiegłego. Należności, roszczenia i zobowiązania ujmuje się w księgach w wartości ustalonej przy ich powstaniu, a w przypadku, gdy wyrażone są one w walutach obcych, ujmuje się je w wartości nominalnej przeliczonej na złote polskie według kursu średniego ustalonego na dzień operacji przez Prezesa NBP dla danej waluty obcej, chyba że w zgłoszeniu centralnym lub innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs, to wówczas – według kursu przyjętego w tym dowodzie. Według ustaleń zawartych w ustawie o rachunkowości, nie rzadziej niż na dzień bilansowy **wycenia się wyrażone w walutach obcych:**

- **należności** – po kursie kupna stosowanym w tym dniu przez bank, z którego według usług korzysta jednostka, nie wyższym jednak od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.
- **zobowiązania** - po kursie kupna stosowanym w tym dniu przez bank, z którego według usług korzysta jednostka, nie niższym jednak od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Na podstawie ustaleń § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17.12.2001r. zasady wyceny należności i zobowiązań określone w ustawie dla wyceny na dzień bilansowy należy też stosować przy wycenie nie później niż na koniec kwartału.

Różnice wartości, wynikające z różnicy kursów walut obcych występujących między dniem powstania należności, roszczenia lub zobowiązania a dniem zapłaty lub wyceny, ujmuje się w ewidencji na koncie rozrachunków w korespondencji:

1. z kontem **750** “**Przychody i koszty finansowe**” (w zakresie działalności eksploatacyjnej),
2. z kontem 080 (dotyczące inwestycji – środków trwałych w budowie),
3. z kontem właściwego funduszu celowego (**851** lub **853**).

Roszczenia wobec osób odpowiedzialnych za niedobory zawinione ustala kierownik jednostki. Może to być kwota odpowiadająca aktualnej wartości niedoboru. Roszczenie z tytułu niedoboru używanego składnika majątku ustala się w wartości netto, tzn. odejmując od aktualnej wartości początkowej równowartość odpowiadająca oszacowanemu zużyciu.

Wynikające z ewidencji stany na kontach rozrachunkowych powinny być poddawane okresowej weryfikacji w celu ujawnienia i wyksięgowania należności i roszczeń oraz zobowiązań przedawnionych lub nieściągalnych – nierealne aktywa lub pasywa nie mogą być wykazane w bilansie. Należności i roszczenia przedawnione, umorzone lub odpisane z tytułu uznania za nieściągalne zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych, a jeśli dotyczyły operacji finansowych zalicza się do kosztów finansowych. Natomiast przedawnione zobowiązania zalicza się do pozostałych przychodów operacyjnych lub odpowiednio do przychodów finansowych, z wyjątkiem związanych z działalnością finansową z funduszy celowych, które zalicza się odpowiednio na zwiększenie lub zmniejszenie właściwego funduszu oraz związanych z nierozliczoną działalnością inwestycyjną, która zalicza się na zwiększenie lub zmniejszenie kosztów inwestycji (środków trwałych w budowie).

Przedawnienie należności lub zobowiązania oznacza przewidziane prawem wygaśnięcie możliwości ich dochodzenia na drodze sądowej wobec upływu terminu przedawnienia, który jest określony odpowiednio w Kodeksie cywilnym lub w Kodeksie pracy a okres jego trwania zależy od tytułu należności lub zobowiązania. Terminy przedawnienia nie ulegają skróceniu lub przedłużeniu w wyniku czynności prawnych. Mogą one być tylko zawieszony lub przerwany w przypadkach określonych przepisami. Bieg przedawnienia przerywa i zaczyna na nowo między innymi:

- każda czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń, przedsięwzięta w celu dochodzenia, ustalania, zaspokajania lub zabezpieczenia roszczenia,
- uznanie roszczenia przez kontrahenta lub upoważnione do działania w jego imieniu

osoby w postaci np. potwierdzenia salda.

Termin przedawnienia zobowiązań podatkowych i przerwanie biegu ich przedawnienia określone są w art. 70 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.)

Przedawnienie należności lub zobowiązania oznacza przewidziane prawem wygaśnięcie możliwości ich dochodzenia na drodze sądowej wobec upływu terminu przedawnienia, który jest określony odpowiednio w Kodeksie cywilnym lub w Kodeksie pracy a okres jego trwania.

Umorzenie należności oznacza zwolnienie przez wierzyciela dłużnika z długu, wywołane innymi przyczynami aniżeli zapłata, przedawnienie lub nieściągalność. Następuje ono pod datą oświadczenia wierzyciela o zwolnienie z długu.

Zasady i tryb **umarzania wierzytelności jednostki z tytułu należności pieniężnych**, do których nie stosuje się ustawy – Ordynacja podatkowa oraz udzielanie innych ulg w sprawie tych należności, ustalił organ stanowiący samorządu terytorialnego wskazując organy do tego uprawnione. Za nieściągalne uznaje się te należności, co do których wierzyciel dysponuje dokumentami jednoznacznie stwierdzającymi, że mimo dochodzenia przezeń jego praw nie ma możliwości ich zaspokojenia w sposób opłacalny (np. dokument stwierdzający brak majątku, z którego można by pokryć należność, protokół nieściągalności wydany przez właściwy organ w wyniku postępowania egzekucyjnego, postanowienie sądu o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub o umorzeniu postępowania upadłościowego, gdyż majątek masy nie wystarczy na zaspokojenie kosztów tego postępowania, lub o zakończeniu postępowania upadłościowego).

Należności i zobowiązania jednostki na koniec każdego kwartału wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty, to jest łącznie z wymagalnymi odsetkami.

Naliczone odsetki od należności księguje się pod datą naliczenia Wn odpowiednie konto **zespołu 2 Ma 750**, natomiast od zobowiązań księguje się **Wn 750 Ma** odpowiednie **konto zespołu 2**.

Inwentaryzację należności i zobowiązań należy przeprowadzić w kwartale kończącym rok obrotowy i w pierwszej połowie pierwszego miesiąca następnego roku obrotowego.

Należności inwentaryzuje się drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów z wyjątkiem należności:

- spornych i wątpliwych,

- od osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
- z tytułów publicznoprawnych,
- których uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe,
- które inwentaryzuje się tak samo, jak wszystkie zobowiązania drogą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji ich realnej wartości.

Wezwanie do pisemnego potwierdzenia salda przez kontrahenta należy obecnie do obowiązków tylko wierzyciela. Przy ustalaniu sald rozrachunków z kontrahentami należy uwzględnić postanowienia Kodeksu cywilnego. Można odstąpić od uzgodnienia drobnych sald należności, zgodnie z **zasadą istotności**, która dopuszcza stosowanie uproszczeń, jeśli nie spowodują one znaczących zniekształceń wartości majątku lub wyniku działalności. **W związku z tym nie potwierdza się sald do kwoty 10 zł** (mając na uwadze opłatę pocztową, cenę koperty i czas pracy pracownika). Stwierdzone różnice inwentaryzacyjne (różnice między stanem wynikającym z ksiąg, a stanem potwierdzonym przez kontrahentów lub stanem wynikającym z dokumentów) należy ująć i rozliczyć w księgach roku obrotowego, którego dotyczyła inwentaryzacja rozrachunków.

Ewidencja szczegółowa do kont zespołu drugiego powinna być prowadzona w sposób umożliwiający wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń i roszczeń spornych, ustalenie przebiegu ich rozliczeń oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem według kontrahentów lub pracowników, a równocześnie, jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych, także w poszczególnych walutach. Ponadto w ewidencji szczegółowej należy uwzględniać podziałki klasyfikacji budżetowej oraz potrzeby grupowania danych o stanie rozrachunków według tytułów ich powstania określonych we wzorze bilansu ustalonym dla jednostek, a także wymogi innych sprawozdań finansowych oraz rozliczeń podatkowych i innych publicznoprawnych. Na tym koncie nie ujmuje się należności jednostek zaliczonych do dochodów budżetowych.

Konto 201 – konto syntetyczne – B R

“Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

Konto 201 służy do ewidencji wszelkich rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, a także należności z tytułu przychodów finansowych.

Rozrachunki z dostawcami ewidencjonowane na tym koncie powstają w wyniku otrzymania faktur, rachunków oraz blankietów płatniczych od ubezpieczeń, za wykonaną na rzecz jednostki dostawę, roboty i usługi bez względu na rodzaj działalności, dla której są świadczone, i źródło ich finansowania. **Odsetki za zwłokę** w zapłacie zobowiązań z tytułu dostaw i usług księguje się Wn 750, Ma 201. **Należności i zobowiązania** działalności operacyjnej z tytułu kar umownych i odszkodowań ujmuje się na **koncie 201** w korespondencji z **kontem 760**, a działalności finansowej ze środków funduszy celowych z kontem właściwego funduszu. W związku z tym, że ewidencja szczegółowa prowadzona do

konta 201 powinna zapewnić możliwość wydzielenia należności i zobowiązań według poszczególnych kontrahentów, każdemu kontrahentowi nadaje się wykorzystując tzw. "słownik kontrahentów" kolejny, tylko jemu przypisany i niepowtarzalny numer. Analityka do konta 201 prowadzona jest systemem komputerowym. W celu umożliwienia ustalenia należności i zobowiązań w podziale wymaganym w sprawozdaniu bilansowym i sprawozdaniach budżetowych przyjmuje się że:

Struktura konta 201 – xxyyyyyyy, gdzie:

xx – dwucyfrowy kod rozrachunku

xx=01 – należności,

xx=02 – zobowiązania

yyyyyyy – siedmiocyfrowy kod kontrahenta

Po zamknięciu kwartału lub roku budżetowego analizuje się wszystkie zobowiązania i należności w celu ustalenia, czy dane zobowiązanie jest wymagalne, należy je wówczas wyodrębnić

w sporządzonym ręcznie "wykazie zobowiązań". Wymagalne zobowiązania wykazuje się w sprawozdaniach kwartalnych na podstawie w/w ewidencji ręcznej. Program finansowo księgowy posiada "słownik kontrahentów", w którym zakłada się informacje o każdym kontrahencie. Natomiast w analityce konta 201 nazwa kontrahenta musi być krótka i charakterystyczna, aby istniała możliwość szybkiego wyszukiwania. Przyjmuje się, że wszystkie nazwy piszemy bez żadnych ozdobników i w formie skróconej.

Konto 201 może mieć dwa salda, które ustala się na podstawie ewidencji analitycznej w wyniku sumowania oddzielnie sald należności i sald zobowiązań występujących na kontach rozrachunków z poszczególnymi kontrahentami: saldo **Wn** oznacza stan należności i roszczeń, a saldo **Ma** stan zobowiązań.

Po stronie Wn ujmuje się należności z tytułu dostaw, robót i usług; konto przeciwstawne 130, 131, 135, 138, 139, itp.

Po stronie Ma ujmuje się zobowiązania z tytułu dostaw; konto przeciwstawne 011, 013, 400, 640.

W bilansie wykazuje się należności i zobowiązania.

Konto 221 – konto syntetyczne – BD

“ Należności z tytułu dochodów budżetowych”

Konto 221 przeznaczone jest do ewidencji należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Na koncie 221 ujmuje się również należności z tytułu podatków pobieranych przez właściwe organy. Na koncie 221 nie ujmuje się należnych subwencji i dotacji zaliczanych do dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ewidencja szczegółowa do konta 221 prowadzona jest według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej.

Po stronie Wn ujmuje się przypisane na dany rok budżetowy należności z tytułu dochodów budżetowych i zwrot nadpłat z tytułu dochodów nienależnie wypłaconych lub orzeczonych do zwrotu.

Po stronie Ma księguje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy (zmniejszenia) uprzednio przypisanych należności.

Struktura konta – 221-XPPPKKKKKRRRRRPPP, gdzie:

X – oznaczenie rodzaju należności, gdzie:

1 – oznacza należność główną

2 – oznacza należność z tytułu odsetek

3 – oznacza należność z tytułu kosztów upomnienia

PPP – trzycyfrowy kod podatku, np. 011 – podatek od środków transportowych od osób fizycznych czy 022 podatek od nieruchomości od osób prawnych i.t.p

KKKKK – pięciodziankowy kod kontrahenta, nadawany automatycznie przez system „Ewidencja kontrahentów” przechowywana jest w słowniku kontrahentów

RRRRR - pięciodziankowy kod rozdziału klasyfikacji budżetowej,

PPP – trzyznakowy kod paragrafu klasyfikacji budżetowej

Przykład:

22110210004575616031 – należności z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych

22120210004575616091 – należności z tytułu odsetek podatku od nieruchomości od osób fizycznych

22130210004575616069 – należności z tytułu kosztów upomnienia podatku od nieruchomości od osób fizycznych

Wyodrębnia się konto **221-999** – *Należności jednostki - bezgotówka*. Na koncie tym ewidencjonuje się wpłaty zbiorowe w korespondencji z kontem 130-999, które analityczne są księgowane w „Systemie Podatkowym”.

Konto 221 może wykazywać dwa salda. **Saldo Wn** oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, natomiast **Saldo Ma** oznacza stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach.

Konto 222 – konto syntetyczne – B N

“Rozliczenie dochodów budżetowych”

Konto 222 służy do ewidencji rozliczenia jednostki z tytułu pobranych przez nią dochodów budżetowych np. odsetek od rachunku bieżącego jednostki.

Po stronie Wn konta 222 księguje się przelewy uprzednio zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych, które przekazuje się okresowo na rachunek bieżący samorządu terytorialnego (w zakresie dochodów budżetu samorządowego).

Po stronie Ma konta 222 ujmuje się naliczone przez bank należne odsetki, natomiast pozostałe zrealizowane dochody budżetowe okresowo lub rocznie przenosi się na konto 800 – na podstawie sprawozdań finansowych (budżetowych). Odsetki od rachunku bieżącego jednostki księguje się na podstawie wyciągu bankowego, w którym bank wykazuje kwotę naliczonych odsetek

Struktura konta - 222-xxx, gdzie

xxx – trzycyfrowy kod odbiorcy dochodu

np. 222-001 - Rozliczenie dochodów budżetowych

Konto 222 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan zrealizowanych, a niezwróconych na rachunek budżetu samorządu terytorialnego dochodów budżetowych.

Saldo konta 222 ulega likwidacji poprzez przeksięgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 130.

W jednostce budżetowej w końcu roku konto nie wykonuje salda.

Konto 223 – konto syntetyczne – B N

„Rozliczenie wydatków budżetowych”

Konto 223 służy do rozliczenia jednostki ze środków budżetowych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych przewidzianych w jej planie finansowym.

Po stronie Wn konta 223 ujmuje się przeniesienia (na podstawie okresowych lub rocznych sprawozdań budżetowych) zrealizowanych w ciągu okresu wydatków budżetowych jednostki na konto 800 “ Fundusz jednostki”.

Po stronie Ma księguje się okresowe wpływy środków budżetowych otrzymanych od dysponentów wyższego stopnia na pokrycie wydatków budżetowych jednostki.

Struktura konta - 223-xxx, gdzie

xxx analogicznie jest, jak dla konta 222

223-001 - Rozliczenie wydatków budżetowych (zad. własne)

223-002 - Rozliczenie wydatków budżetowych (zad. zlecone)

223-003 - Rozliczenie wydatków budżetowych (zad. powierzone)

Konto 223 może wykazywać **saldo Ma**, które oznacza stan środków budżetowych przekazanych przez Organ - gminę na pokrycie wydatków budżetowych jednostki, lecz niewykorzystanych do końca roku. W okresie przejściowym saldo konta 223 ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu na rachunek Organu gminy: niewykorzystanych środków do końca roku, w korespondencji z kontem 130 - “ Rachunek bieżący jednostki budżetowej”.

Konto 224 – konto syntetyczne – B N

„Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych”

Konto 224 służy do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych.

Po stronie Wn konta 224 ujmuje się wartość dotacji przekazanych przez organ dotujący.

Po stronie Ma konta 224 ujmuje się wartość dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, w korespondencji z kontem 810.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 224 powinna zapewnić możliwość ustalenia wartości przekazanej dotacji, według jednostek oraz przeznaczenia dotacji.

Struktura konta - 224-xxx, gdzie

xxx analogicznie jest, jak dla konta 222

223-001 - Rozliczenie wydatków budżetowych (zad. własne)

223-002 - Rozliczenie wydatków budżetowych (zad. zlecone)

223-003 - Rozliczenie wydatków budżetowych (zad. powierzone)

Saldo Wn konta 224 oznacza wartość niewykorzystanych, nierozliczonych dotacji lub wartość dotacji należnych do zwrotu w roku, w którym zostały przekazane.

Rozliczone i przypisane do zwrotu dotacje, które organ dotujący zalicza do dochodów budżetowych, są ujmowane na koncie 221.

Konto 225 – konto syntetyczne – B N

“ Rozrachunki z budżetami”

Konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetem państwa i budżetami samorządu terytorialnego z tytułu dotacji, zobowiązań podatkowych własnych i wynikających z funkcji płatnika potrąceń na podatek dochodowy od osób fizycznych, z tytułu podatku od nieruchomości, środków transportowych, opłaty za ochronę środowiska.

Po stronie Wn konta 225 ujmuje się nadpłaty oraz wpłaty do budżetu w szczególności:

- wpłaty do budżetu z tytułu naliczonych podatków i opłat oraz porozumień ,
- należności od budżetu z tytułu funkcji płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych.

Po stronie Ma konta 225 ujmuje się zobowiązania wobec budżetów i wpłaty do budżetów a w szczególności:

- zobowiązania wobec budżetu z tytułu naliczonych podatków, opłat i zawartych porozumień,
- zobowiązania z tytułu zaliczek na podatki pobrane przez jednostkę w imieniu budżetu (np. podatku dochodowego od osób fizycznych).

Struktura konta – 225 – xxx , gdzie:
xx- trzycyfrowy kod budżetu z którym prowadzony jest rozrachunek

Ewidencję szczegółową do tego konta prowadzi należy z wyodrębnieniem każdego urzędu skarbowego lub urzędu samorządu terytorialnego, z równoczesnym uwzględnieniem podziału na poszczególne tytuły rozliczeń, a także z wyodrębnieniem przychodu z tytułu wynagrodzenia przysługującego jednostce jako płatnikowi podatku dochodowego.

Konto 225 może mieć dwa salda ustalone jako sumy sald kont ksiąg pomocniczych. Saldo Wn oznacza stan należności wobec budżetów, a saldo Ma – stan zobowiązań wobec budżetu.

Konto 226 – konto syntetyczne – B D

“ Należności sporne i wątpliwe”

Konto służy do ewidencji długoterminowych należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem, a w szczególności należności zahipotekowanych oraz należności długoterminowych, których termin zapłaty ustalony w decyzji (umowie) o ich powstaniu przypada na lata następujące po roku w którym dokonywane są księgowania.

Analityka budowana tak jak dla konta 221.

Konto 227 – konto syntetyczne – B N

“ Rozliczenie dochodów ze środków funduszy pomocowych”

Konto służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami z tytułu zrealizowanych dochodów dotyczących funduszy pomocowych dla spełnienia zasady rachunkowości: ciągłości i przejrzystości konto to występuje w jednostce i organie.

Po stronie Wn konta 227 ujmuje się dochody zrealizowane przez jednostkę w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań jednostek, w korespondencji z kontem 907.

Po stronie Ma konta 227 ujmuje się przelewy dochodów na rachunek środków funduszy pomocowych, dokonane przez jednostki, które zrealizowały dochody, w korespondencji z kontem 137.

Ewidencję szczegółową do konta 227 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów.

Konto 227 może wykazywać dwa salda. **Saldo Wn** konta 227 oznacza stan dochodów zrealizowanych przez jednostki i objętych okresowymi sprawozdaniami, lecz nieprzekazanych na rachunek środków funduszy pomocowych. **Saldo Ma** konta 227 oznacza stan dochodów przekazanych przez jednostki na rachunek środków pomocowych, lecz nieobjętych okresowymi sprawozdaniami.

Konto 228 – konto syntetyczne – B N

“ Rozliczenie wydatków ze środków funduszy pomocowych”

Konto służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami z tytułu dokonywanych przez te jednostki wydatków ze środków funduszy pomocowych dla spełnienia zasady rachunkowości: ciągłości i przejrzystości konto to występuje w jednostce i organie.

Po stronie Wn konta 227 ujmuje się środki przelane z rachunków środków funduszy pomocowych na pokrycie wydatków jednostek w korespondencji z kontem 137.

Po stronie Ma konta 227 ujmuje się wydatki dokonane przez jednostki w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 908.

Ewidencję szczegółową do konta 228 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami z tytułu przelanych na rachunki środków przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków ze środków funduszy pomocowych.

Saldo Wn konta 228 oznacza stan przelanych środków funduszy pomocowych na rachunki jednostek, lecz jeszcze niewykorzystanych na pokrycie wydatków. Niewykorzystane środki jednostka zwraca do budżetu z konta 228 w terminie do 31.12.

Konto 229 – konto syntetyczne – B N

“Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”

Konto 229 służy do ewidencji innych niż z budżetami rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz PFRON.

Po stronie Wn konta 229 ujmuje się należności (np. z tytułu wypłaconych zasiłków), spłatę i zmniejszenie zobowiązań (np. z tytułu korekt uprzednich naliczeń) oraz obciążenie z tytułu należności za prowadzenie inkasa składek ZUS, a *po stronie Ma* księguje się zobowiązania z tytułu składek, otrzymane wpłaty i inne zmniejszenia należności.

Struktura konta – 229 – xxxyyy, gdzie:

xx x– trzycyfrowy kod oznaczający podmiot rozrachunku nadawany według potrzeb

xxx= 001 – PZU

xxx = ZUS

xxx = Comerszal

Przykład:

229-001 – składki PZU

229-002 – składki ZUS

229 – 003 – składki Com.

Do konta tego prowadzi się ewidencję analityczną zapewniającą możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań z tytułu rozrachunków z poszczególnymi instytucjami z jednoczesnym wskazaniem tytułów tych rozrachunków i podziałek klasyfikacji budżetowej.

Konto 229 może wykazywać **dwa salda**: saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma – stan zobowiązań z tytułu rozrachunków publicznoprawnych.

Konto 231 – konto syntetyczne – B N

“ Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”

Konto 231 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczanych zgodnie z odrębnymi przepisami do wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy, umowy agencyjno - prowizyjnej, umów zlecenia i umów o dzieło oraz tytułu wypłat zasiłków pokrywanych przez ZUS, które naliczono na listach wynagrodzeń.

Na koncie tym mogą być ewidencjonowane również (jeśli są ujmowane na listach płac) świadczenia niezaliczone do wynagrodzeń, np. różne ekwiwalenty za używanie własnej odzieży lub narzędzi, za pranie odzieży roboczej itp.

Na koncie 231 księguje się wszystkie wynagrodzenia i zaliczane do nich świadczenia w naturze należne za dany okres sprawozdawczy oraz wypłaty z tych tytułów, bez względu na to, z jakich środków są finansowane. Do wynagrodzeń danego okresu zalicza się wynagrodzenia za czas przepracowany lub za pracę wykonaną w danym okresie oraz należne dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, a także zasiłki chorobowe pokrywane przez zakład pracy.

Do wynagrodzeń nie zalicza się wartości posiłków regeneracyjno – wzmacniających.

Po stronie Wn konta 231 ewidencjonuje się w szczególności:

- wypłaty wynagrodzeń,
- wydania zaliczonych do wynagrodzeń świadczeń w naturze lub wypłacenie za nie ekwiwalentów,
- potrącenia obciążające pracownika, dokonane z naliczonych na liście wynagrodzeń,
- wypłaty zasiłków ZUS naliczonych na liście wynagrodzeń,
- obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń,
- odpisanie zobowiązań -przedawnionych (np. z tytułu nie pobranych w terminie wynagrodzeń).

Po stronie Ma konta 231 księguje się przede wszystkim:

- naliczone wynagrodzenia obciążające koszty lub straty nadzwyczajne działalności operacyjnej, inwestycyjnej albo funduszy celowych,
- naliczone wynagrodzenia pokrywane są na zlecenie,
- naliczone na listach wynagrodzeń zasiłki finansowane przez ZUS (np. rodzinne, chorobowe, pielęgnacyjne),
- ujęte w listach płac ekwiwalenty za należne pracownikom świadczenia,
- wyśięgowanie roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń,
- przedawnione lub umorzone należności z tytułu wynagrodzeń.

Struktura konta 231 – xx, gdzie

xxx – trzycyfrowy kod tytułu rozrachunku

xxx=001 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń.

Dalsza rozbudowa analityki po uzgodnieniu z e skarbnikiem gminy.

Do konta 231 należy prowadzić ewidencję szczegółową na imiennych kartach wynagrodzeń poszczególnych pracowników i innych osób fizycznych otrzymujących wynagrodzenia z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości. Imienne karty wynagrodzeń powinny być prowadzone w sposób umożliwiający ustalenie podstawy do naliczeń zasiłków, emerytur, rent oraz podatków obciążających pracownika.

Czynności te wykonuje pracownik prowadzący sprawy płacowe ponosząc pełną

odpowiedzialność za prawidłowość tych informacji systemu komputerowego w programie PŁACE. Ponadto do konta 231 należy prowadzić ewidencję szczegółową umożliwiającą rozliczenie list płac i ustalenie imiennych należności od pracowników z tytułu nadpłaconych wynagrodzeń oraz imiennych zobowiązań z tytułu nie pobranych w terminie wynagrodzeń.

Konto 231 może wykazywać dwa salda. **Saldo Wn** oznacza stan należności od pracowników.

Saldo Ma oznacza stan zobowiązań z tytułu naliczonych a niewypłaconych wynagrodzeń.

Konto 234 – konto syntetyczne – B N

“Pozostałe rozrachunki z pracownikami”

Konto 234 służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia, np. należności z tytułu pobranych do rozliczenia zaliczek, odpłatności za świadczenia dokonane na rzecz pracowników oraz udzielonych pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a także należności od pracowników z tytułu niedoborów

i szkód oraz zwroty za rozmowy telefoniczne. Na koncie 234 księguje się również zobowiązania z tytułu ekwiwalentów wypłacanych za używanie własnej odzieży, za zużyte materiały i sprzęt własny jeżeli ich naliczenie nie jest dokonywane na liście.

Po stronie Wn konta 234 księguje się w szczególności:

- wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę,
- zwrot wydatków dokonanych ze środków własnych pracownika, a związanych z działalnością jednostki,
- obciążenia za odpłatne świadczenia jednostki na rzecz pracownika ,
- należności od pracowników z tytułu pożyczek z ZFŚS oraz zwroty za rozmowy telefoniczne,
- należności z tytułu niedoborów i szkód oraz kar obciążających pracownika,
- zapłacone zobowiązania wobec pracownika,
- spisane zobowiązania z tytułu przedawnienia.

Po stronie Ma konta 234 ewidencjonuje się przede wszystkim:

- wpłaty należności od pracowników,
- uznania z tytułu wydatków pokrytych przez pracowników w imieniu jednostki,

- poniesione koszty lub nabyte zapasy stanowiące rozliczenie zaliczek,
- wpłaty z tytułu zwrotu zaliczek i pożyczek,
- sporne roszczenia skierowane na drogę sądową,
- odpisanie należności przedawnionych i umorzonych lub z których dochodzenia zrezygnowano ze względu na nieistotną wartość.

Zaliczki wypłacane pracownikom w walutach obcych można ujmować, do czasu ich rozliczenia, w równowartości waluty polskiej ustalonej przy wypłacie zaliczki.

Do konta 234 należy prowadzić ewidencję analityczną imienną dla poszczególnych pracowników dodając kolejny kod dotyczący poszczególnych rodzajów rozrachunków z pracownikami innych niż wynagrodzenia, tj. 01, 02, 03 itd.

Struktura konta – 234-xyyy, gdzie:

x – jednocyfrowy kod rozrachunku gdzie:

x= 0- Pozostałe rozrachunki- dodane kolejne numery oznaczają kolejną osobę,

x=100 - Pożyczki ZFŚS

kolejna dodana cyfra oznacza kod pracownika, np.

234-1001 – Rozrachunki pożyczka zwrotna Kowalski Jan.

Konto 234 może wykazywać dwa salda. **Saldo Wn** stanowi sumę sald należności, a **saldo Ma** wykazuje stan zobowiązań wynikających z kont analitycznych wobec pracowników.

W bilansie wykazuje się należności pomniejszone o odpisy aktualizujące dotyczące tej grupy należności.

Konto 240 – konto syntetyczne – B N

“Pozostałe rozrachunki”

Na **koncie 240** ewidencjonuje się zarówno krajowe, jak i zagraniczne należności i roszczenia oraz zobowiązania nieobjęte ewidencją na kontach **201-234**, a ponadto rozliczenia niedoborów i szkód.

Na koncie tym w jednostce budżetowej ujmuje się przede wszystkim:

1. rozrachunki wewnątrzzakładowe,
2. rozrachunki z tytułu sum na zlecenie (w tym także otrzymanych innych niż budżetowe środków na inwestycje),
3. rozliczenia niedoborów szkód i nadwyżek,
4. rozrachunki z tytułu potrąceń dokonanych na listach wynagrodzeń z innych tytułów niż podatki i składki odprowadzane do ZUS,
5. rozrachunki z tytułu zaliczek przekazanych na inwestycje wspólne prowadzone przez innych inwestorów lub na sfinansowanie inwestycji zleconych inwestorom zastępczym,
6. roszczenia sporne,
7. mylne obciążenia i uznania rachunków bankowych.

Rozliczone niedobory i szkody ujmuje się w wartości ewidencyjnej skorygowanej o ewentualne odchylenia od cen ewidencyjnych oraz o dotychczasowe umorzenie.

Sumę roszczenia z tytułu niedoborów lub szkód zawinionych określa kierownik jednostki ustalając realną wartość niedoboru. Różnicę dodatnią między tak ustaloną wartością roszczenia a wartością bilansową braków lub szkód zalicza się do przychodów przyszłych okresów księgowanych w korespondencji z **kontem 840**. Wartość ewidencyjną nadwyżek aktów rzeczowych ustala się w oparciu o dostępne dokumenty lub na podstawie szacunku uwzględniającego wartość godziwą i stopień zużycia. Roszczenia sporne księguje się pod datą skierowania pozwu do sądu.

Po stronie Wn konta 240 ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie należności np.:

- udzielone pożyczki wraz z wymagalnymi od nich odsetkami (z wyjątkiem udzielonych pracownikom, które księguje się na koncie 234),
- spłaty pożyczek zaciągniętych od innych jednostek,
- stwierdzone niedobory i szkody w aktywach rzeczowych i pieniężnych (w wartości początkowej),
- rozliczenie nadwyżek aktów rzeczowych i pieniężnych,
- wypłaty z sum na zlecenie, zwrot pozostałości tych sum,

- roszczenia sporne,
- należności wewnątrzzakładowe,
- odpisanie zobowiązań przedawnionych,
- odprowadzenia różnych potrąceń z list płac (z tytułu zobowiązań księgowych na tym koncie),
- błędne obciążenia i korekty błędnych uznań dokonanych przez bank (na podstawie wyciągów bankowych).

Po stronie Ma konta 240 ewidencjonuje się powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności a przede wszystkim:

- ujawnione nadwyżki składników aktywów,
- dotychczasowe umorzenie niedoborów i szkód,
- rozliczenie niedoborów i szkód,
- zaciągnięte pożyczki krótkoterminowe wraz z odsetkami,
- zobowiązania z tytułu dokonanych potrąceń z list wynagrodzeń na rzecz różnych jednostek (z wyjątkiem podatków i składek na ZUS),
- naliczone przez bank odsetki od sum na zlecenie zwiększające zobowiązanie wobec właścicieli tych sum,
- odpisanie zasądzonych lub oddalonych roszczeń spornych,
- odpisanie należności nieistotnych oraz roszczeń umorzonych lub przedawnionych,
- wpływy należności wewnątrzzakładowych (od podległych oddziałów zakładów budżetowych),
- błędne uznania i korekty błędnych obciążeń bankowych.

Struktura konta:

X = 0 oznacza należność natomiast kolejno dana cyfra oznacza kolejny rodzaj rozrachunku.

240 01 Pozostałe rozrachunki – niedobory

240 02 Pozostałe rozrachunki – gwarancje

240 03 Pozostałe rozrachunki – nazwisko

240 003 – Pozostałe rozrachunki – sumy do wyjaśnień

W okresie przejściowym- do 30.09.2005r. na koncie tym ewidencjonuje się LOKATY.

Ewidencję analityczną do konta 240 prowadzi się według jednostek i osób z uwzględnieniem tytułów poszczególnych rozrachunków, roszczeń i rozliczeń oraz zakresów działalności, z którymi są związane z jednoczesnym wskazaniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

Na koncie 240 mogą wystąpić dwa salda będące sumą sald występujących na kontach analitycznych. **Saldo Wn** oznacza stan należności i roszczeń, a **saldo Ma** – stan zobowiązań z tytułu pozostałych rozrachunków.

W bilansie należności wykazuje się po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące.

Konto 257 – konto syntetyczne – B N

„Należności z tytułu prefinansowania”

Konto służy do ewidencji należności z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu państwa w ramach prefinansowania na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Po stronie Wn konta 257 ujmuje się powstanie i zwiększenie należności w ramach prefinansowania, a *po stronie Ma* – ich zmniejszenie.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 257 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności z poszczególnymi kontrahentami według tytułów należności.

Konto 257 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu pożyczek udzielonych w ramach prefinansowania, a saldo Ma – stan nadpłat w należnościach z tytułu pożyczek dotyczących prefinansowania.

Konto 268 – konto syntetyczne – BN

„Zobowiązania z tytułu prefinansowania”

Konto służy do ewidencji zobowiązań z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu państwa w ramach prefinansowania na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Po stronie Wn konta 268 ujmuje się wartość spłaconych zobowiązań zaciągniętych z tytułu pożyczek w ramach prefinansowania, a *po stronie Ma* ujmuje się wartość zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek w ramach prefinansowania.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 268 powinna zapewnić możliwość ustalenia

stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułów zobowiązań.

Konto 268 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan nadpłaconych z tytułu pożyczek udzielonych w ramach prefinansowania, a saldo Ma – stan zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek na prefinansowanie.

Konto 290 – konto syntetyczne – B N

„Odpisy aktualizujące należności”

Konto służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe i odsetki od należności przypisanych, a niewpłaconych.

Budowa analityki jak dla konta 221 w jednostkach budżetowych

Na stronie MA konta ewidencjonujemy naliczone kwartalnie, a niezapłacone odsetki od należności w korespondencji z kontem 221 (WN 221/MA 290).

W przypadku, gdy odsetki zostaną zapłacone dokonujemy księgowania WN 290/MA750 – Przychody i koszty finansowe.

Zgodnie z interpretacją wyrażoną przez przedstawicieli Ministerstwa Finansów saldo konto 290 pomniejszać będzie należności wykazywane w bilansie, a informacja o wysokości salda tego konta podawana ma być w informacji uzupełniającej do bilansu.

Konto 291 – konto syntetyczne – P N

“Zobowiązania warunkowe”

Służy do ewidencji pozabilansowej udzielonego poręczenia w dniu zawarcia umowy w danym okresie sprawozdawczym jako zobowiązania warunkowego.

Obowiązuje zapis jednostronny po stronie MA według:

- podmiotów I umów poręczeniowych,
- - świadczeń ubocznych (np. Odsetek) oraz świadczeń głównych (raty kapitałowe)

Po stronie MA ujmuje się :

- równowartość udzielonych poręczeń na mocy zawartej umowy;
- odsetki I pozostałe świadczenia uboczne z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny;
- zmniejszenia świadczeń głównych I ubocznych w okresie sprawozdawczym.

Wszystkie te dane należy ewidencjonować w okresach sprawozdawczych, w celu wykazania informacji w sprawozdaniu RB-Z

Konto 291 wykazuje na koniec roku saldo MA – wartość zobowiązania warunkowego Gminy.

W związku z otrzymaniem “obcych”: środków trwałych, przedmiotów nietrwałych oraz wartości niematerialnych I prawnych” wprowadza się obowiązek wyodrębniania w ewidencji księgowej takiego majątku. Ewidencję księgową prowadzi się na kontach pozabilansowych, zgodnie w zespole “9” na koncie “900” pt. **“Inne środki pieniężne”**

Konto przeznaczone jest do pozabilansowej ewidencji wartości początkowej obcych środków trwałych, którymi są przedmioty I wartości niematerialne I prawne używane na podstawie umów niedających korzystającemu prawa do amortyzowania lub umarzania dla celów bilansowych.

Obowiązuje ewidencja szczegółowa konta z analitycznym wyodrębnieniem takiego majątku ze względu na grupy (zgodnie z ewidencją na koncie 011, 013, 020) na podmiot przekazujący oraz według zawartych umów, według poniższego schematu:

Konto 900- XX-**O B**- **UM**

XX- podział według grup,

OB- “obcy środek trwały” - numer kolejny podmiotu, od którego otrzymano środek trwały
W tytule konta analitycznego należy podać : nazwę grupy oraz podmiotu od którego otrzymano środek trwały,

UM – kolejne umowy,

Po stronie Wn na koncie ewidencjonuje się wartość początkową środków trwałych, pod datą otrzymania ich do używania.

Natomiast ze znakiem “ minus” ujmuje się wartość obcych środków trwałych, pod datą ich wydania finansującemu lub przyjęcia na stan ewidencyjny majątku trwałego jednostki budżetowej – po zakończeniu okresu trwania umowy, na podstawie której były używane w działalności jednostki. Saldo konta (Wn) wykazuje się w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Ewidencja powinna zapewnić ustalenie na dany moment ilości i wartości początkowych poszczególnych środków trwałych.

ZESPÓŁ 3 MATERIAŁY I TOWARY

Konta zespołu 3 przeznaczone są do ewidencji:

1. **zapasów rzeczowych** aktywów obrotowych w postaci:

- materiałów – konto 310,340,
- towarów – konto 340,

2. **rozliczenia zakupu** materiałów i towarów oraz usług – konto 300.

Na kontach zapasów ewidencjonuje się własne materiały i towary przechowywane w magazynach zarówno własnych, jak i obcych oraz znajdujące się w przerobie własnym i obcym, a także wartość materiałów księgowanych w ciężar kosztów bezpośrednio po zakupie, ale nie zużytych do dnia inwentaryzacji. W zespole 3 można prowadzić również konta pozabilansowe służące ewidencji zapasów obcych materiałów i towarów przechowywanych przejściowo w jednostce. **Do materiałów zalicza** się nabyte surowce i inne materiały podstawowe, półfabrykaty obcej produkcji, artykuły spożywcze, materiały pomocnicze, opakowania, paliwa, części zamienne maszyn i urządzeń.

Konto 310 – konto syntetyczne – B

„Materiały”

Konto 310 służy do ewidencji własnych zapasów materiałów, a także do ujęcia wartości materiałów zaliczonych w koszty w momencie ich zakupu, lecz nie zużytych.

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki z ewidencji wyłącza materiały o niewielkiej wartości, które są nabywane w małych ilościach i bezpośrednio po zakupie przekazywane do zużycia lub podlegające magazynowaniu, albo objęte ewidencją ilościową.

Wartość takich materiałów księguje się bezpośrednio w koszty, po ich nabyciu i należy do nich zaliczyć:

- a) materiały biurowe oraz do drukarek i ksera np. papier, długopisy, papier, korektory, druki, pieczątki itp.,
- b) części zamienne do narzędzi, pojazdów i sprzętu,
- c) drobne narzędzia wykorzystywane w pracy, np. obcęgi, miotły, łopaty, nożyce itp.

Nad w/w materiałami ustala się następującą kontrolę stanu i zużycia:

- narzędzia i materiały służące do codziennej pracy,

- o ewidencję prowadzi się na koncie 013 (analityka w księgach inwentarzowych);

Za prawidłową gospodarkę w/w materiałów odpowiadają wyznaczeni pracownicy. Natomiast za prawidłową gospodarkę materiałów biurowych odpowiada pracownik prowadzący obsługę sekretariatu. Zakup dokumentuje się na wniosek pracowników zatwierdzony przez wójta z kontrasygnatą skarbnika. W związku z tym pracownik sekretariatu wydaje materiały biurowe na podstawie zamówień wnioskodawców. Natomiast materiały przyjęte do sekretariatu stanowiące drobny zakup bieżący, pracownik wydaje według potrzeb pracowników i ponosi za ich właściwe i gospodarne rozdysponowanie odpowiedzialność.

W ramach kontroli bieżącej każdy dowód zakupu powinien wskazywać cel zakupu oraz wykaz pracowników pobierających w/w materiały.

Na koncie 310 ewidencjonuje się zapasy materiałów przewidzianych do zużycia.

W jednostkach budżetowych na koncie 310 ewidencjonuje się: paliwo, węgiel, gaz itp.

Po stronie Wn ujmuje się zwiększenia ilościowo- wartościowe stanu zapasów, materiałów na podstawie dowodu MP lub faktury zakupu, konta przeciwstawne 131.

Po stronie Ma ujmuje się zmniejszenia (rozchody zapasów z magazynów i zmniejszenia z tytułu uszkodzenia) konto przeciwstawne 400.

Analitykę do konta 310 prowadzi się poprzez dodanie członu z numerem kolejnym rodzaju zapasu, np.: paliwo wg pojazdów samochodowych i sprzętu, tj. 01, 02, 03 itd.

Do konta 310 należy prowadzić ewidencję szczegółową dostosowaną do potrzeb gospodarki materiałowej i obowiązującej sprawozdawczości, a jednocześnie umożliwiającą rozliczenie osób materialnie odpowiedzialnych za powierzone im zapasy.

Inwentaryzacja materiałów znajdujących się na terenie strzeżonym i objętych ewidencją ilościowo-wartościową powinna być przeprowadzana co najmniej raz w ciągu 2 lat. Materiały nie objęte bieżącą ewidencją ilościowo-wartościową zinwentaryzować należy w terminie określonym przez kierownika jednostki w instrukcji inwentaryzacji.

Konto 310 może wykazywać **saldo Wn**, które wyraża wartość zapasów materiałów w magazynie.

ZESPÓŁ 4 - KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW I ICH ROZLICZENIE

Konta zespołu 4 służą do ewidencji:

1. kosztów prostych w układzie rodzajowym,
2. koszty amortyzacji.

Nie księguje się na kontach tego zespołu:

1. kosztów środków trwałych w budowie lub nakładów wchodzących bezpośrednio w wartość innych aktywów trwałych,
2. kosztów działalności finansowej z funduszy celowych,
3. kosztów operacji finansowych,

4. pozostałych kosztów operacyjnych⁴,
5. kosztów związanych z usuwaniem szkód losowych i innych strat nadzwyczajnych⁵,
6. kosztów poniesionych przez jednostkę, lecz obciążających (zgodnie z umową lub przepisami) inne podmioty (np. sumy na zlecenie).

Od 1 stycznia 2002r. Jednostka zobowiązana została do ewidencjonowania kosztów amortyzacji na koncie **401 “Amortyzacja”**.

Konto 400 – konto syntetyczne – W N

“Koszty według rodzajów “

Konto 400 służy do ewidencji kosztów prostych⁶ według rodzaju.

Po stronie Wn konta 400 księguje się wszystkie poniesione w ciągu roku budżetowego koszty zapisem czarnym; natomiast zmniejszenia – korekty ze znakiem minus.

Po stronie Ma ujmuje się przeniesienia kosztów na koniec roku na konto 860.

Do konta 400 prowadzona jest analityka zawierająca paragraf zgodnie z klasyfikacją danego wydatku.

Ponadto ewidencja analityczna powinna być dostosowana do potrzeb planowania, analizy i sprawozdawczości. **Konto 400 może wykazywać** w ciągu roku obrotowego **saldo Wn**, które wyraża poniesione od początku roku koszty. W końcu roku obrotowego saldo konta 400 przenosi się na konto 860.

Typowe zapisy po stronie Wn konta 400:

Konta przeciwstawne

1. Niedobory i szkody uznane za zwiększające koszty, 240
2. Zużycie energii:
 - według faktur do rozliczenia bezgotówkowego, 201, 234,
3. Odebrane usługi:
 - do zapłacenia, 201, 234

4. Naliczone wynagrodzenia łącznie z wartością przysługujących świadczeń w naturze zaliczanych do wynagrodzeń, 231

5. Naliczone składki na:

- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (płacone przez pracodawcę), 229

- Fundusz Prac, 229

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 229

6. Wartość przelanych lub naliczonych odpisów na ZFŚS*. 135

7. Podatki, opłaty administracyjne, za wieczyste użytkowanie gruntów i inne oraz cła obciążające koszty działalności operacyjnej 131, 225

8. Naliczone ekwiwalenty dla pracowników za zużyte do celów służbowych własne materiały, odzież i sprzęt:

- poza listą płac, 234

- na liście płac. 231

9. Koszty podróży służbowych oraz za przejazdy służbowe samochodami stanowiącymi własność osoby delegowanej:

- zapłacone, 131

- naliczone. 234, 240

10. Opłaty za ubezpieczenia majątkowe , za gospodarcze użytkowanie

środowiska itp. 131.

*Wpływy tych środków na rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych księguje się Wn 135, Ma 851.

Typowe zapisy strony Wn konta 400 ze znakiem “ - “

Konta przeciwstawne

1. Zmniejszenia kosztów z tytułu:

- korekty obniżającej ceny zakupu usług lub materiałów wydanych bezpośrednio do zużycia (na podstawie korygujących dowodów sprzedaży otrzymanych od dostawców) 201,

- zwrotu materiałów i odpadków użytkowych do magazynu (pobranych do działalności eksploatacyjnej), 310.
- 2. Wartość materiałów wydanych do zużycia ale nie zużytych
(według spisu odpowiedniego na koniec okresu rozliczania), 310
- 3. Zmniejszenia kosztów w związku z refundacją wydatków z funduszy celowych, 131.

Po stronie Ma ujmuje się przeniesienie rocznej sumy kosztów – konto przeciwstawne 860.

Konto 401 – konto syntetyczne – W N

“Amortyzacja “

Konto służy do ewidencji kosztów amortyzacji środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 oraz tych wartości niematerialnych i prawnych na koncie 020, od których odpisy umorzeniowe i amortyzacja są naliczane stopniowo według stawek amortyzacyjnych.

Na podstawie ustaleń zawartych w § 5 ust. 2 “rozporządzenia” - środki trwałe (z wyjątkiem gruntów) oraz wartości niematerialne i prawne umarza się i amortyzuje przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, albo stawek określonych przez dysponenta części budżetowej lub zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

Po stronie Wn ujmuje się odpisy amortyzacyjne w korespondencji z kontami 07x

Na koniec roku saldo konta 401 przenosi się na wynik konto 860.

Struktura konta 401-xx

gdzie xx – dwucyfrowy kod określający rodzaj amortyzowanych składników aktywów,

xx=01 – amortyzacja środków trwałych,

xx=02 – amortyzacja WNiP

Ponieważ jednostka jest zwolniona z podatku dochodowego od osób prawnych może umarzać i amortyzować środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne jednorazowo za okres całego roku – metodą liniową – roczną.

Po stronie Wn konta 401 księguje się naliczone odpisy amortyzacyjne, a **po stronie Ma** przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy. W ciągu roku konto 401 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wysokość kosztów amortyzacji naliczonej w ciągu danego roku.

Struktura konta 401-xx

gdzie xx – dwucyfrowy kod określający rodzaj amortyzowanych składników aktywów,

xx=01 – amortyzacja środków trwałych,

xx=02 – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych.

W końcu roku saldo konta 401 przenosi się na konto 860.

ZESPÓŁ 6 – PRODUKTY

Konta zespołu 6 “Produkty” służą do ewidencji kosztów rozliczonych w czasie.

Konto 640 - konto syntetyczne – **W N**

“Rozliczenie międzyokresowe kosztów”

Konto 640 służy do ewidencji kosztów dotyczących przyszłych okresów (rozliczeń międzyokresowych czynnych). Przy ustalaniu rozliczeń międzyokresowych kosztów należy też uwzględnić zasadę istotności. Można np. Zrezygnować z rozliczeń międzyokresowych, nieistotnych co do wyniku wielkości kosztów lub kosztów z tego samego tytułu przechodzących z roku na rok w zbliżonej wielkości. **Rozliczenie międzyokresowe** czynne obejmują tę część kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym, które dotyczą działalności przyszłych okresów, i wobec tego nie powinny one wpływać na wynik finansowy bieżącego okresu. Okres ich rozliczania powinien być uzasadniony charakterem rozliczonych kosztów.

Do rozliczeń międzyokresowych czynnych kwalifikować można między innymi koszty:

- całorocznego odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- większych remontów środków trwałych,
- zakup materiałów i towarów,
- czynszów za najem lokali i dzierżawy płatnych z góry za kilka okresów,
- prenumeraty czasopism i innych wydawnictw, płatnych z góry za kilka okresów.

Konto 640 służy do ewidencji kosztów przyszłych okresów (rozliczenie czynne).

Po stronie Wn konta 640 ujmuje się koszty proste i złożone poniesione w okresie sprawozdawczym, a dotyczące przyszłych okresów oraz wydatki poniesione w okresie sprawozdawczym, na które utworzono w okresach poprzednich rezerwę – konto przeciwstawne 400.

Po stronie Ma konta 640 ujmuje się zaliczenie do kosztów okresu sprawozdawczego kosztów poniesionych w okresach poprzednich, konto przeciwstawne 400. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 640 powinna umożliwić ustalenie:

1. wysokość tych kosztów zakupu, które podlegają rozliczeniu w czasie,
2. wysokość innych rozliczeń międzyokresowych kosztów z dalszym podziałem według tytułów.

Ewidencja powinna być prowadzona według klasyfikacji budżetowej.

Pozostałe do rozliczenia w przyszłym roku obrotowym koszty zakupu wykazuje się w bilansie odpowiednio w pozycji materiały i pozycji towary łącznie z wartością zapasów, których te koszty zakupu dotyczą. Konto 640 może wykazywać dwa salda: **saldo Wn** wyraża koszty przyszłych okresów i jest ujmowane w aktywach bilansowych, a **saldo Ma** wyraża prawdopodobne przyszłe zobowiązania związane z działalnością bieżącego okresu, które wykazuje się w pasywach bilansowych.

ZESPÓŁ 7 - PRZYCHODY I KOSZTY ICH UZYSKANIA

Konta zespołu 7 “Przychody i koszty ich uzyskania” **służą ewidencji:**

1. przychodów z tytułu sprzedaży produktów, towarów, przychodów i kosztów operacji finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych (konto 730),
2. podatków nie ujętych na koncie 400,
3. dotacji i subwencji otrzymanych które wpływają na wynik finansowy oraz dotacji przekazanych.

Na kontach zespołu 7 ujmuje się również przychody realizowane przez jednostki budżetowe w ramach dochodów własnych. Ewidencję szczegółową prowadzi się według pozycji planu finansowego oraz stosowanie do potrzeb planowania, analizy i sprawozdawczości oraz obliczenia podatków. Na kontach zespołu 7 nie księguje się przychodów i kosztów działalności finansowej z funduszy celowych, które księguje się na kontach właściwych funduszy. Dowodami potwierdzającymi dokonanie sprzedaży wyrobu lub usługi są:

- rachunek (wystawiony przez jednostkę, która nie jest podatnikiem podatku od

towarów i usług),

- decyzja administracyjna np. dot. zajęcia pasa drogowego na reklamę lub roboty budowlane.

Za moment sprzedaży krajowej przyjmuje się :

- datę wykonania dostawy lub usługi, a więc datę wysyłki lub datę przyjęcia przez odbiorcę wyrobów, towarów, usług lub innych składników majątkowych (w zależności od postanowień umowy kupna – sprzedaży). Natomiast doręczenie decyzji administracyjnej powoduje rozpoczęcie biegu terminów zgodnie z ustawą z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z dnia 28.03.1980r. nr 9, poz. 26 z późn. zm.). W związku z tym, że jednostka działa w oparciu o plan finansowy ewidencję na koncie 750 prowadzi się z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

Operacje sprzedaży na podstawie ustaleń art. 17 ust. 1 pkt 4 “ustawy” trzeba ujmować w księgach pomocniczych ze szczegółowością niezbędną do celów podatkowych w związku z tym prowadzi się odrębną ewidencję sprzedaży. W ewidencji tej dokonuje się chronologicznych zapisów na podstawie wystawionych faktur, które potwierdzają sprzedaż.

Ewidencja sprzedaży umożliwia także dokładne ustalenie przychodu i analizowanie kwoty przychodu zwolnionej od podatku.

Konto 700 - konto syntetyczne – B

“Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”

Konto 700 służy do ewidencji sprzedaży produktów (wyrobów gotowych i półfabrykatów oraz robót i usług) własnej działalności na rzecz obcych osób lub jednostek oraz kosztu ich wytworzenia.

Po stronie MA konta 700 ujmuje się przychody sprzedanych produktów w korespondencji z kontem 221.

W końcu roku obrotowego przenosi się przychody ze sprzedaży na stronę Ma kont 860.

Na koniec roku konto 700 nie wykazuje salda.

Konto 740 - konto syntetyczne – B

“Dotacje i środki na inwestycje”

Konto 740 służy do ewidencji:

- dotacji otrzymanych z budżetu, funduszy celowych oraz od innych jednostek na finansowanie działalności podstawowej (bieżącej),
- na koncie 740 nie ujmuje się dotacji otrzymanych na finansowanie inwestycji.

Po stronie Wn konta 740 ujmuje się:

- zwrot dotacji niewykorzystanych, nadmiernie pobranych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, w korespondencji z kontem 131 lub 225,
- środki pieniężne dochodów własnych jednostek budżetowych wykorzystane lub przeznaczone na finansowanie inwestycji, w korespondencji z kontem 800 lub kontem 840.

Po stronie Ma konta 740 ujmuje się:

- w ciągu roku – dotacje rzeczywiście otrzymane, w korespondencji z kontem 131, lub dotacje należne, jeżeli ich wysokość wynika z przepisów, w korespondencji z kontem 225,
- na koniec okresu sprawozdawczego – dotacje należne, wynikające z przepisów prawa lub potwierdzone przez organ dotujący, albo jeżeli należna dotacja za dany rok wpłynęła na rachunek jednostki w okresie następnym do dnia sporządzania sprawozdania finansowego, w korespondencji z kontem 225.

dotacji Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia wysokości przypadających na poszczególne tytuły rozliczeń.

W końcu roku obrotowego saldo konta zamyka się dwoma saldami, które przenosi się:

- saldo **Wn** oznaczające wartość dotacji przekazanych na finansowanie działalności podstawowej samodzielnie bilansujących się oddziałów oraz środków wykorzystywanych lub przeznaczonych na inwestycje w zakładach budżetowych i dochodach własnych jednostek budżetowych - na stronę **Wn konta 860**,
- saldo **Ma** oznaczające wartość dotacji otrzymanych na finansowanie działalności podstawowej – na stronę **Ma konta 860**.

Na koniec roku saldo na koncie 740 nie występuje.

Konto 750 - konto syntetyczne – B

“Przychody i koszty finansowe”

Konto 750 służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych oraz operacji finansowych i kosztów operacji finansowych. Ponadto ujmuje się przychody z tytułu: wynagrodzenia przysługującego jednostce jako płatnikowi składek ubezpieczenia społecznego oraz podatku dochodowego od osób fizycznych, odsetek bankowych oraz odsetek od należności naliczonych dłużnikom, a także pozyskane środki pozabudżetowe.

Na stronie Wn konta 750 ujmuje się koszty operacji finansowych np.:

- a) zapłacone odsetki od zobowiązań w korespondencji z kontem 130,
- b) odsetki od kredytów i pożyczek,
- b) naliczone na koniec kwartału wymagalne odsetki od niezapłaconych w terminie zobowiązań w korespondencji z kontem 201, 225, 229 i 240 (z wyjątkiem związanych z inwestycjami (naliczonymi w okresie ich realizacji) i funduszami celowymi, które księguje się odpowiednio na 080, 851 lub 853),
- c) przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów finansowych, w korespondencji z kontem 860.

Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przychody:

- a) oprocentowanie naliczone przez bank od środków na rachunku bankowym w korespondencji z kontem 130,
- b) odsetki ustawowe od należności zaległych naliczonych na podstawie daty odbioru decyzji administracyjnych w korespondencji z kontem 221,
- c) przeniesienie na koniec roku kosztów operacji finansowych w korespondencji z kontem 860,
- d) inne dochody a w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 130.

Na **koszty operacji finansowych** składają się przede wszystkim naliczone wymagalne od jednostki odsetki, w tym także odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań. Nie ujmuje się na koncie 750 przychodów uzyskanych ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i składników rzeczowego majątku trwałego, które księguje się odpowiednio na kontach 730 i 760, także wówczas, gdy równowartość tych przychodów podlega zaliczeniu do dochodów budżetowych. Ewidencję analityczną do konta 750 należy prowadzić według podziałek klasyfikacji budżetowej (odpowiednio dla dochodów i dla kosztów). Ewidencja szczegółowa powinna też zapewnić gromadzenie informacji w przekrojach koniecznych do sporządzania

planów i sprawozdań finansowych oraz do analizy wykonania tych planów.

W końcu roku obrotowego przenosi się:

- przychody z tytułu operacji finansowych i finansowych dochodów budżetowych na stronę **Ma konta 860**,
- koszty operacji finansowych na stronę **Wn konta 860**.

Konto 760 - konto syntetyczne – W N

“Pozostałe przychody i koszty”

Konto 760 służy do ewidencji pozostałych przychodów i kosztów, które są związane pośrednio z działalnością operacyjną, a więc takich, które nie podlegają ewidencji na kontach 730 i 750, a ponadto do ewidencji zapisów uzupełniających związanych ze zwiększeniami bądź zmniejszeniami stanu zapasów w związku z przeprowadzaną inwentaryzacją roczną. Spośród pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy o rachunkowości w jednostce mogą występować w szczególności koszty i przychody związane:

- ze zbyciem od środków trwałych w budowie (inwestycji i wartości niematerialnych i prawnych),
- z odpisaniem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych (z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nieobciążających kosztów np. z tytułu podatku dochodowego),
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw (na zobowiązania), z wyjątkiem rezerw na zobowiązania związane z operacjami finansowymi (księgowanymi na koncie 750)
- z odszkodowaniem, karami i grzywnymi,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywów obrotowych, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż nabycie lub wytworzenie środków trwałych albo wartości niematerialnych i prawnych,
- z odpisaniem niewyjaśnionych nadwyżek i niedochodzonych niedoborów aktywów obrotowych,
- z przepadkiem kaucji i wadiów,
- z wynajmem własnych środków trwałych, gdy nie stanowi to przedmiotu statutowej działalności jednostki np. wynajem pomieszczeń,

- ze złomowaniem zapasów aktywów obrotowych,
- ze zwrotem wydatków lat ubiegłych oraz innych tytułów (jeżeli równowartość wydatków w roku ubiegłym była księgowana na koncie 810 lub na koncie 400),

Wszystkie przychody księguje się po stronie Ma konta 760, a koszty po stronie Wn.

Ewidencję szczegółową do konta 760 dostosowuje się do potrzeb planowania kontroli, sprawozdawczości i analizy z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej. Jeżeli na stronie Wn konta 760 księguje się korekty zmniejszające przychody, a na stronie Ma zmniejszenia pozostałych kosztów, to dla zachowania czystości obrotów do takich operacji konieczny jest dodatkowy zapis techniczny (minusowy po obydwu stronach konta 760).

Po stronie Wn konta 760 ujmuje się:

1. wartość sprzedanych materiałów (w cenie ewidencyjnej) w korespondencji z kontem 310, 400,
2. wartość darowizn i przekazywanych nieodpłatnie rzeczowych aktywów obrotowych w korespondencji z kontem 310,
3. niezawinione niedobory aktywów obrotowych w korespondencji z kontem 240,
4. zapłacone lub naliczone kary, grzywny, odszkodowania i koszty postępowania spornego w korespondencji z kontem 130, 131, 201, 225, 240,
5. odpisane, przedawnione, umorzone należności inne niż związane z przychodami finansowymi lub funduszami celowymi w korespondencji z kontem 201, 231, 234, 240,
6. korekty zmniejszające przychody ze sprzedaży materiałów, środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji (środków trwałych w budowie) w korespondencji z kontem 201, 221, 234, 240,
7. zapisy uzupełniające z tytułu nadwyżek inwentaryzacyjnych produktów w korespondencji z kontem 310,
8. koszty likwidujące środków trwałych (z wyjątkiem likwidacji związanych z prowadzoną inwestycją) w korespondencji 130, 131, 201, 234,
9. przeniesienie na koniec roku wartości pozostałych przychodów w korespondencji z kontem 860.

Po stronie Ma konta 760 ujmuje się:

1. przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych,

inwestycji,

materiałów i odpadów po likwidacji składników majątkowych oraz z najmu i dzierżawy

w korespondencji z kontem 130, 131, 201, 221, 234, 240,

2. korekty uprzednio zaksięgowanych pozostałych kosztów w korespondencji z kontem 130, 131,

201, 225, 240, 310, 340,

3. zapisy uzupełniające z tytułu niedoborów inwentaryzacyjnych w korespondencji z kontem 310,

4. odpisanie przedawnionych zobowiązań w korespondencji z kontem 201, 231, 234, 240,

5. odszkodowania, kary i grzywny oraz uprzednio odpisane należności w korespondencji z kontem 101, 130, 131, 201, 234, 240 (odszkodowania za utracone lub uszkodzone mienie oddane jednostce w zarząd bądź użytkowanie zalicza się do środków trwałych na podst. art.21 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych),

6. darowizny oraz nieodpłatnie przyjęte materiały i środki pieniężne do działalności operacyjnej w korespondencji z kontem 101, 131, 130,

7. otrzymane nieodpłatnie nowe pozostałe środki trwałe w korespondencji z kontem 013,

8. przeniesienie na koniec roku pozostałych kosztów operacyjnych w korespondencji z kontem 860.

W końcu roku sumę pozostałych przychodów operacyjnych przenosi się na stronę Ma konta 860, a sumę pozostałych kosztów operacyjnych na wartość sprzedanych materiałów w cenach zakupu lub nabycia na stronę Wn konta 860.

Na koniec roku konto 760 **nie wykazuje salda.**

Konto 761 - konto syntetyczne – **W N**

“Pokrycie amortyzacji”

Konto służy do ewidencji wartości amortyzacji ujętej na koncie 401.

Od 1 stycznia 2002r. Wprowadzono obowiązek w jednostce ewidencji **kosztów amortyzacji na koncie 401** w korespondencji z kontem 071 z jednoczesną ewidencją ich równowartości jako pokrycia amortyzacji na koncie **761** po stronie **Ma** w korespondencji z **kontem 800**

“**fundusz jednostki**”. W końcu roku obrotowego saldo tego konta (pochodzące ze strony **Ma**) przenosi się na konto **860**.

Na stronie Wn konta ujmuje się:

1. przeniesione saldo w końcu roku w korespondencji z kontem 860.

Na stronie Ma konta 761 ujmuje się:

1. równowartość naliczonej amortyzacji (pod datą ujęcia na koncie 401) w korespondencji z kontem 800.

ZESPÓŁ 8 - FUNDUSZE, REZERWY I WYNIK FINANSOWY

W zespole 8 występują konta służące ujęciu funduszu jednostki i funduszy celowych, dotacji i finansowania inwestycji z budżetu, rezerw na przyszłe zobowiązania i roszczeń międzyokresowych przychodów oraz ustaleniu i rozliczeniu wyniku finansowego.

Na kontach tego zespołu ewidencjonuje się:

1. fundusz jednostki – **konto 800**,
2. równowartość dokonanych wydatków na inwestycje w jednostce oraz dotacje budżetowe przekazane przez jednostkę – **konto 810**,
3. rezerwy na przyszłe zobowiązania oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów – **konto 840**,
4. fundusze celowe:
 - zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – **konto 851**,
 - fundusze celowe – **konto 853**,
5. straty i zyski nadzwyczajne oraz ustalenie wyniku finansowego – **konto 860**.

W ewidencji szczegółowej prowadzonej do poszczególnych kont zespołu 8 gromadzi się informacje w przekrojach dostosowanych do ustalonego wzoru bilansu oraz wszelkich innych sprawozdań budżetowych.

Konto 800 - konto syntetyczne – B N

“Fundusz jednostki”

Konto 800 służy do ewidencji zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki, który stanowi równowartość aktywów netto^[1] - jednostki. Wszelkie zmiany tego funduszu, z tytułów określonych w przepisach regulujących zasady gospodarki finansowej, księguje się odpowiednio – zmniejszenia na stronie Wn, a zwiększenia na stronie **Ma konta 800**.

Po stronie Wn ujmuje się:

- ujemny wynik finansowy roku ubiegłego (stratę bilansową), który przeksięgowuje się z konta 860 “**Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy**” - pod datą przyjęcia sprawozdania bilansowego,
- zrealizowane dochody budżetowe przeksięgowane z konta 222 “**Rozliczenie dochodów budżetowych**” (okresowe lub roczne przeniesienia na podstawie sprawozdań finansowych o dochodach budżetowych),
- przeksięgowanie dotacji przekazanych w roku przez jednostkę oraz środków budżetowych wydatkowanych na sfinansowanie inwestycji własnych, to jest salda konta 810 “**Dotacje budżetowe**” oraz środki z budżetu na inwestycje (pod datą ostatniego dnia roku obrotowego),
- pokrycie amortyzacji podstawowych środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych – **Ma 761** (równowartości zapisu na Wn 401),
- wartość nieumorzona rozchodowanych środków trwałych na skutek zużycia, przekazania nieodpłatnego lub sprzedaży – **Ma 011**,
- koszty dotyczące sprzedanych lub przekazanych nieodpłatnie inwestycji (Ma 080) oraz koszty inwestycji bez efektów,
- zmniejszenie wartości podstawowych środków trwałych z tytułu zarządzonej aktualizacji (obniżenia wartości ewidencji brutto),
- zwiększenie wartości dotychczasowego umorzenia związane z podwyższeniem wartości początkowej podstawowych środków trwałych w wyniku aktualizacji.

Po stronie Ma konta 800 księguje się w szczególności :

- dodatni wynik finansowy (zysk bilansowy) roku ubiegłego, który przeksięgowuje się na z konta 860 “**Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy**” - pod datą przyjęcia sprawozdania bilansowego,

- zrealizowane wydatki budżetowe (przebieganie z konta 223 **“Rozliczenie wydatków budżetowych”** na podstawie okresowych lub rocznych sprawozdań budżetowych o wydatkach budżetowych),
- równowartość środków budżetowych wydatkowanych przez jednostkę na sfinansowanie inwestycji (zapis równoległy na dowodzie zapłaty (**Wn 810 Ma 800**),
- wartość nieodpłatnie otrzymanych podstawowych środków trwałych, wartości niematerialnych i trwałych oraz inwestycji,
- zwiększenie dotychczasowej wartości brutto środków trwałych na skutek zarządzonej aktualizacji. Fundusz jednostki może ulegać zmianom także z innych przyczyn, określonych każdorazowo w przepisach szczególnych.

Do konta 800 prowadzi się ewidencję szczegółową umożliwiającą ustalenie przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki.

Struktura konta:

800-01 – FUNDUSZ JEDNOSTKI

800-01-0..0

Ewidencja analityczna do tego konta tworzona jest poprzez dodanie kolejnego numeru jako następnego zadania - nr kolejnej inwestycji „w budowie” – po zakończeniu saldo przebiegane jest na konto 800-01 – Fundusz jednostki.

Konto 810 - konto syntetyczne – B N

“Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje”

Konto 810 służy do ewidencji :

1. dotacji przekazywanych z budżetu przez dysponentów środków budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone,
2. równowartość wydatków dokonanych przez jednostki budżetowe ze środków budżetu na finansowanie inwestycji (zapis równoległy do zapłaty zobowiązań księgowany Wn 810 Ma 800).

Po stronie Wn konta 810 księguje się:

- dotacje przekazane przez dysponentów środków budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone oraz równowartość środków budżetowych wykorzystanych na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych,

Po stronie Ma konta 810 księguje się:

- przeksięgowanie w końcu roku obrotowego salda konta 810 na konto 800 “**Fundusz jednostki**”.

Ewidencję analityczną do konta 810 prowadzi się według wskazania przeznaczenia dotacji. Na koniec roku konto 810 nie wykazuje salda.

Konto 840 - konto syntetyczne – B N

“Rezerwy i przychody przyszłych okresów”

Konto służy do ewidencji przychodów zaliczanych do przyszłych okresów oraz innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw.

Struktura konta:

840-01xxyyyyy – Rozliczenia międzyokresowe przychodów

gdzie:

xx - oznaczenie tytułu rozliczenia

yyyyy – kod kontrahenta

840 02xx – Rezerwy

gdzie xx – tytuł utworzenia rezerwy

Konto 851 - konto syntetyczne – B N

“Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”

Konto 851 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych zwanego dalej “ZFŚS” tworzonego na podstawie ustawy z dnia 4 marca 1994r. ZFŚS tworzy się przede wszystkim z odpisów obciążających koszty działalności jednostki. Odpis na ZFŚS dokonywany na początku roku dla planowanej liczby

zatrudnionych podlega korekcie po zakończeniu roku kalendarzowego. Przy naliczaniu odpisu na ZFŚS zarówno na początku roku, jak i korekty na końcu roku uwzględnia się ustalenia dotyczące przeciętnej liczby zatrudnionych podane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 marca 1994r.

Ponadto ZFŚS zwiększa się z tytułu:

- odsetek naliczonych od środków tego funduszu ulokowanych na rachunkach bankowych,
- odsetek od udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe,
- dobrowolnych wpłat, darowizn oraz zapisów osób fizycznych i prawnych (przeznaczonych przez dawców na ten fundusz),
- opłat osób i jednostek organizacyjnych korzystających z zakładowej działalności socjalnej,
- przychodów z tytułu sprzedaży, dzierżawy i likwidacji środków trwałych służących działalności socjalnej, w części nieprzeznaczonej na utrzymanie lub odtworzenie zakładowych obiektów socjalnych.

ZFŚS jest funduszem celowym i wobec tego podstawą gospodarki finansowej środkami tego funduszu jest roczny plan. ZFŚS przeznaczona jest na działalność socjalną zdefiniowaną w art. 2 pkt 1 ustawy o ZFŚS. Kierunki i zasady wykorzystania środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych jednostki określa regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Środki pieniężne ZFŚS gromadzone na odrębnym rachunku bankowym ewidencjonuje się na **koncie 135**, natomiast pozostałe składniki aktywów i pasywów nie podlegają wyodrębnieniu na specjalnych kontach, z wyjątkiem kosztów i przychodów podlegających sfinansowaniu z tego funduszu, które księguje się bezpośrednio na 851. Środki ZFŚS mogą też być w całości lub w części przeznaczone na sfinansowanie działalności socjalnej, prowadzonej wspólnie z innymi jednostkami, na podstawie zwartej umowy. Wszystkie zwiększenia ZFŚS (łącznie z przychodami z tej działalności) księguje się na koncie 851 po stronie **Ma**, zaś zmniejszenia funduszu łącznie z kosztami działalności socjalnej ujmuje się po stronie **Wn**.

Do konta 851 prowadzi się ewidencję szczegółową umożliwiającą ustalenie:

1. stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń ZFŚS z podziałem według tytułów zwiększeń i kierunków wykorzystania,
2. wysokości poniesionych kosztów oraz uzyskanych przychodów poszczególnych rodzajów działalności socjalnej.

Po stronie Wn konta 851 ujmuje się:

1. przelew dla innych jednostek środków ZFŚS na finansowanie wspólnej działalności socjalnej lub z tytułu udziału w pokryciu kosztów działalności socjalnej prowadzonej przez inną jednostkę w korespondencji z kontem 135, 240.
 2. koszty związane z prowadzoną przez jednostkę działalnością socjalną:
 - zapłacone w korespondencji z kontem 135,
 - ujęte jako zobowiązania z tytułu:
 - a) dostaw i usług w korespondencji z kontem 201,
 - b) naliczonych wynagrodzeń w korespondencji z kontem 231,
 - c) składek na ubezpieczenia społeczne pokrywanych przez pracodawcę w korespondencji z kontem 229,
 - d) zwrotu pracownikom równowartości pokrytych przez nich kosztów działalności socjalnej w korespondencji z kontem 234,
 - świadczenia własnej działalności eksploatacyjnej w korespondencji z kontem 240,
 - zużycia materiałów i artykułów spożywczych:
 - a) pobranych z zapasów działalności socjalnej w korespondencji z kontem 310,
 - b) pobranych z magazynu działalności podstawowej lub zaliczonych w koszty działalności eksploatacyjnej w chwili zakupu¹⁴ w korespondencji z kontem 310, 400,
 - c) z tytułu niedoboru materiałów tej działalności uznanych za mieszczące się w granicach norm, w korespondencji z kontem 240,
 3. Koszty z tytułu:
 - zapłaconych lub naliczonych kar i odsetek za nieterminową zapłatę w korespondencji z kontem 135, 201, 240,
 - sprzedaży lub likwidacji środków trwałych służących działalności socjalnej w korespondencji z kontem 201, 240,
 - przedawnienia lub odpisania należności w korespondencji z kontem 201, 234, 240,
 - umorzenia pożyczek z ZFŚS lub innych należności w korespondencji z kontem 234,240.
4. Odpisy aktualizujące należności wątpliwe tego funduszu (dokonywane na dzień

bilansowy) w korespondencji z kontem 290,

Po stronie Ma konta 851 ujmuje się:

1. wpływ środków na rachunek ZFŚS z tyt. nieprzypisanych wcześniej należności w korespondencji z kontem 135.
2. środki otrzymane od innych jednostek z tytułu ich udziału w pokrywaniu kosztów wspólnej działalności socjalnej w korespondencji z kontem 135, 240.
3. odsetki bankowe naliczone od środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w korespondencji z kontem 135.
4. przypisane odsetki od pożyczek udzielonych na cele mieszkaniowe i innych należności (wymagalne na dzień bilansowy) w korespondencji z kontem 234, 240.
5. przychody z tytułu opłat za świadczone usługi lub sprzedane produkty własnej działalności socjalnej:
 - wpłacone bez uprzedniego przypisania należności, w korespondencji z kontem 135.
 - ujęte jako należności w korespondencji z kontem 201, 234, 240.
6. przychody działalności socjalnej z tytułu:
 - sprzedaży, dzierżawy, likwidacji środków trwałych zakładowej działalności socjalnej w korespondencji z kontem 201, 240,
 - nadwyżki środków pieniężnych zakładowej działalności socjalnej w korespondencji z kontem 240,
 - otrzymanych lub należnych odsetek, odszkodowań i kar dotyczących ZFŚS w korespondencji z kontem 135, 201, 240.
7. równowartość świadczeń działalności socjalnej na rzecz działalności eksploatacyjnej w korespondencji z kontem 135, 240.
8. darowizny środków obrotowych na rzecz działalności socjalnej w korespondencji z kontem 135, 310.
9. zmniejszenie odpisu aktualizującego należności w przypadku ustania przyczyny, dla której odpis dokonano w korespondencji z kontem 290.

Analitykę do konta 851 prowadzi się dodając następujące kody, tj.:

851 01 – oznacza wpływ środków, natomiast dodana kolejna cyfra określa rodzaj

wpływu np. 851-01- odpis podstawowy;

851 02 - wydatkowanie środków zgodnie z planem rocznym ZFŚS– księgowania po stronie Wn (np. Dzień Kobiet, zapomogi, pomoc rzeczowa),

851 03 – stan funduszu na początek i na koniec okresu sprawozdawczego.

Dalsza numeracja według potrzeb – rodzajów wpływów i wydatków.

Konto 851 może wykazywać tylko saldo kredytowe Ma, które oznacza stan zakładowego funduszu socjalnego będącego w dyspozycji jednostki.

Stan tego funduszu wykazuje się w bilansie w części D II poz. 1.1.

Konto 853 - konto syntetyczne – B N

“Fundusz pozabudżetowe”

Konto 853 służy do ewidencji stanu, zwiększeń i zmniejszeń funduszy celowych, którymi dysponuje jednostka w związku z przyznaniem przez jednostkę nadrzędną ,np. środków z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska.

Po stronie Wn konta 853 ujmuje się wskazane w poszczególnych ustawach koszty pokrywane z funduszy celowych oraz ich zmniejszenia z innych niż koszty tytułów.

Po stronie Ma konta 853 księguje się przychody oraz zwiększenia funduszy celowych z tytułów określonych przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy celowych w korespondencji z kontem 135 (przelane środki). Ewidencję analityczną prowadzi się odrębnie dla każdego funduszu według pozycji planu finansowego w następujący sposób:

Ewidencja szczegółowa do konta 853 powinna zapewnić możliwość ustalenia przychodów i kosztów oraz innych zwiększeń i zmniejszeń każdego funduszu celowego w przekrojach dostosowanych do potrzeb zarządzania i planowania oraz obowiązującej sprawozdawczości z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

Struktura konta:

853-xyyyyyyzzzzvv

gdzie:

xx- kod dwucyfrowy określający dział klasyfikacji budżetowej funduszu,

yyyyy- kod pięciocyfrowy określający rozdział klasyfikacji budżetowej funduszu,

zzzz – czterocyfrowy kod paragrafu przychodów lub wydatków funduszu

vv – wyróżnik określający przychód lub wydatek – vv=00 – przychody, vv=01-wydatki.

Dla niektórych funduszy celowych może więc zaistnieć potrzeba wyodrębnienia w ramach konta 853 subkonta obejmujących oddzielnie:

- zmiany danego funduszu celowego,
- przychody i koszty dotyczące poszczególnych rodzajów działalności finansowej z danego funduszu w układzie według klasyfikacji budżetowej.

Saldo Ma konta 853 wyraża stan funduszy celowych.

W systemie BUDŻET oraz FK ewidencję Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska wyodrębnia się w jednostce nr „007” celem sprawniejszego uzgadniania kont z utworzonym budżetem-planem finansowym w roku budżetowym.

Konto 855 - konto syntetyczne – B N

“Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek”

Konto 855 służy do ewidencji równowartości mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw komunalnych lub innych jednostek organizacyjnych, mienia przejętego przez organy założycielskie i nadzorujące.

Po stronie Wn konta 855 ujmuje się zmniejszenia funduszu z tytułu sprzedaży mienia lub jego likwidacji.

Po stronie Ma konta 855 księguje się stan funduszu i jego zwiększenia o równowartość mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub jednostek organizacyjnych, ustaloną na podstawie bilansów tych jednostek, w korespondencji z kontem 015.

Zmniejszenia funduszu z tytułu sprzedaży mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw następuje pod spłacie należności (jednorazowo lub w ratach) w

korrespondencji z kontem 226.

Ewidencję analityczną prowadzi się ujmując oddzielnie wartość mienia zlikwidowanego przedsiębiorstwa lub innej jednostki organizacyjnej.

Saldo Ma konta 855 wyraża stan funduszu mienia zlikwidowanych przedsiębiorstw lub innych jednostek organizacyjnych, przyjętego przez organ założycielski lub nadzorujący, a **nie** przyjętego na własne potrzeby, lub wartość mienia sprzedanego, ale jeszcze niespłaconego.

Konto 860 - konto syntetyczne – B N

“Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy”

Konto 860 służy do bieżącej ewidencji strat i zysków nadzwyczajnych oraz do ustalenia na koniec roku wyniku finansowego jednostek i zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

W ciągu roku obrotowego na stronie Wn księguje się poniesione straty nadzwyczajne działalności operacyjnej, a na stronie Ma zrealizowane (wpłacone) zyski nadzwyczajne.

Na podstawie ustaleń zawartych w art. 3 ust. 1 pkt 33 “ustawy” do strat i zysków nadzwyczajnych zalicza się do “straty i zyski powstające na skutek zdarzeń trudnych do przewidzenia, poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązane z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia”. W jednostce do **strat nadzwyczajnych** zaliczyć należy w szczególności szkody w aktywach obrotowych spowodowane zdarzeniami losowymi, takimi jak np. powódź, huragan, kradzież z włamaniem, a do **zysków nadzwyczajnych** odszkodowania otrzymane z wyżej wymienionych tytułów. W zakresie strat obowiązuje zachowywanie wszystkich, o których wiadomość uzyskano do dnia rzeczywistego sporządzenia zamknięcia ksiąg rachunkowych. W ewidencji szczegółowej straty i zyski nadzwyczajne należy ująć według poszczególnych tytułów ich powstania.

Na koncie 860 nie ujmuje się strat i zysków nadzwyczajnych dotyczących działalności finansowej z funduszy celowych oraz dotyczących inwestycji rozpoczętych (środków trwałych w budowie).

W końcu roku obrotowego pod datą 31 grudnia księguje się:

a) po stronie Wn:

- sumy poniesionych w roku obrotowym kosztów ujętych na koncie 400 i 401,

b) po stronie Ma:

- wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu lub nabycia (Ma konto 730),
- wartość sprzedanych materiałów (Ma konto 760)
- pozostałe koszty operacyjne (Ma konto 760),
- koszty operacji finansowych (Ma konto 750),
- pokrycie kosztów amortyzacji (761).

Salda konta 860 mogą wykazywać:

Wn – oznacza stronę netto

Ma – oznacza zysk netto

Saldo przenoszone jest w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800.

Struktura konta:

860-xxx

gdzie xxx :

860-000 - Straty i zyski nadzwyczajne. Wynik finansowy jednostki

860-001 – Odszkodowania od towarzystw ubezpieczeniowych

860-002 – Straty w majątku trwałym

Konta pozabilansowe

Konto 980 – konto syntetyczne – P N

„Plan finansowy wydatków budżetowych”

Służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych.

Po stronie Wn konta 980 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego korekty.

Po stronie Ma konta 980 ujmuje się:

- 1) równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych,
- 2) wartość planu niewygasających wydatków budżetowych do realizacji w roku następnym,
- 3) wartość planu niezrealizowanego i wygasłego.

Ewidencja szczegółowa do konta 980 jest prowadzona w szczególności planu finansowego wydatków budżetowych tj. według podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków.

Struktura konta:

980 – xxx zzzzz yyyyyy

gdzie:

xxx- dział klasyfikacji budżetowej,

zzzzz – rozdział klasyfikacji budżetowej,

yyyyyy – paragraf wydatku.

Konto 980 nie wykazuje na koniec roku salda.

Konto 981 – konto syntetyczne – P N

„Plan finansowy niewygasających wydatków”

Konto 981 służy do ewidencji planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych.

Po stronie Wn konta 981 ujmuje się plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych.

Po stronie Ma konta 981 ujmuje się:

- 1) równowartość zrealizowanych wydatków budżetowych obciążających plan finansowy

niewygasających wydatków budżetowych,

2) wartość planu niewygasających wydatków budżetowych w części niezrealizowanej lub wygasłej.

Ewidencję szczegółową do konta 981 prowadzi się w szczególowości planu finansowego niewygasających wydatków budżetowych.

Struktura konta:

981 – xxx zzzzz yyyyyy

gdzie:

xxx – dział klasyfikacji budżetowej,

zzzzz – rozdział klasyfikacji budżetowej,

yyyyyy – paragraf wydatku.

Konto 981 nie powinno wykazywać salda na koniec roku.

Konto 996 – konto syntetyczne – P N

“Zaangażowanie dochodów własnych jednostek budżetowych”

Służy do ewidencji prawnego zaangażowania **dochodów własnych jednostek budżetowych** utworzonych na podstawie uchwały organu stanowiącego, niezależnie od tego, w którym roku budżetowym nastąpi wydatek finansowany dochodami własnymi.

Na koncie 996 ewidencjonuje się równowartość zawartych umów, porozumień lub wydanych decyzji, których realizacja spowoduje wydatkowanie dochodów własnych.

Po stronie Wn ujmuje się równowartość wydatków sfinansowanych dochodami własnymi.

Po stronie Ma ujmuje się zaangażowanie dochodów własnych, czyli wartość umów, decyzji i innych porozumień lub postanowień, których wykonanie spowoduje wykorzystanie dochodów własnych na cele wskazane w przepisie lub umowie.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 996 powinna umożliwić ustalenie zaangażowania dochodów własnych z podziałem na lata finansowania i podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego wydatków.

Struktura konta:

gdzie:

xxx – dział klasyfikacji budżetowej,

zzzzz – rozdział klasyfikacji budżetowej,

yyyy– paragraf wydatku

aa-rok budżetowy

Na koniec roku konto 996 może wykazywać saldo Ma oznaczające zaangażowanie dochodów własnych.

Konto 997 – konto syntetyczne – PN

“Zaangażowanie fundusz pomocowych”

Służy do ewidencji prawnego zaangażowania środków funduszy pomocowych, a szczególnie środków Unii Europejskiej, niezależnie od tego, w którym roku budżetowym nastąpi wydatek.

Na koncie 997 ewidencjonuje się równowartość zawartych umów, porozumień lub wydanych decyzji, których realizacja spowoduje wydatkowanie środków funduszy pomocowych, a szczególnie środków Unii Europejskiej.

Zapisy na tym koncie są dokonywane również wtedy, gdy zaliczkowo finansowanie następuje ze środków własnych jednostki, środków otrzymanych tytułem prefinansowania lub innych środków krajowych, natomiast zgodnie z przepisami lub umową nastąpi refundacja ze środków pomocowych.

W projektach współfinansowanych środkami z budżetu, jednostki budżetowej ujmują część podlegającą współfinansowaniu na koncie 998 lub 999.

Po stronie Wn ujmuje się:

- 1) równowartość sfinansowanych wydatków środkami funduszy pomocowych,
- 2) równowartość wydatków dokonanych ze środków krajowych, które będą podlegały refundacji ze środków funduszy pomocowych.

Po stronie Ma ujmuje się zaangażowanie środków funduszy pomocowych, czyli wartość umów, decyzji i innych porozumień lub postanowień, których wykonanie spowoduje wykorzystanie środków funduszy pomocowych na cele wskazane w przepisie lub umowie. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 997 powinna umożliwić ustalenie zaangażowania środków każdego projektu z dalszym podziałem na lata finansowania i podziałki klasyfikacyjne planu finansowego.

Struktura konta:

997-xxx zzzzz yyyaa

gdzie:

xxx – dział klasyfikacji budżetowej,

zzzzz – rozdział klasyfikacji budżetowej,

yyyy– paragraf wydatku

aa-rok budżetowy

Na koniec roku konto 997 może wykazywać saldo Ma oznaczające zaangażowanie środków funduszy pomocowych każdego programu.

Konto 998 – konto syntetyczne – PN

“Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”

Służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki.

Po stronie Wn ujmuje się równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym; równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego.

Po stronie Ma ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Struktura konta:

998-xxx zzzzz yyyyyy

gdzie:

xxx – dział klasyfikacji budżetowej,

zzzzz – rozdział klasyfikacji budżetowej,

yyyyyy– paragraf wydatku

Na koniec roku konto 998 nie wykazuje salda.

Konto 999 – konto syntetyczne – P N

“Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”

Służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat.

Po stronie Wn ujmuje się równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego jednostki budżetowej. **Po stronie Ma** ujmuje się wysokość zaangażowanych wydatków przyszłych lat.

Saldo konta 999 może wykazywać saldo: **Ma** – oznacza zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych.

Analitykę do kont 998 i 999 prowadzi się według podziałek klasyfikacji budżetowej planu finansowego. Ewidencji tej dokonuje się na podstawie następujących dokumentów:

- a) zawieranych **umów**,
- b) zamówienia i zlecenia .

Struktura konta:

998-xxx zzzzz yyyyyy analityka budowana analogicznie jak dla konta 998.

[1] Aktywa netto –aktywa jednostki pomniejszone o zobowiązania odpowiadające wartościowo kapitałowi (funduszowi własnemu) – art.3 ust.1 pkt 29 “ustawy”.